

č. 09-2012

MESAČNÍK O FILMOVOM ŽIATÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

► Peter Kerekes

TÉMA

► Kino Lumière po roku

RECENZIA

► Tak fajn

► Bojovníčky

NOVINKY

► Až do mesta Aš

► V tieni

SLNKO V SIETI | THE SUN IN A NET

ORGAN | THE ORGAN

TRI DCÉRY | THREE DAUGHTERS

3x ŠTEFAN UHER

KOLEKCIU TROCH REŽISÉROVÝCH NAJVÝZNAMNEJŠÍCH DIEL TVORIA
 SLNKO V SIETI, OZNAČOVANÉ ZA ZAČIATOK ČESKOSLOVENSKEJ
 NOVEJ VLNY, DRAMATICKÝ PRÍBEH Z OBDOBIA VOJNOVEJ SLOVENSKEJ
 REPUBLIKY S NÁZVOM ORGAN A FILM TRI DCÉRY, INŠPIROVANÝ
 LUDOVOU BALADOU ZASADENOU DO REÁLIÍ 50. ROKOV.

3x ŠTEFAN UHER

V PREDAJI OD SEPTEMBRA 2012 | WWW.KLAPKA.SK | CENA: 6,90 €

NA ÚVOD

Tento úvodník bude trochu osobný. Mám na to dôvod a chcem ho aj vysvetliť. Presne takto pred rokom vyšlo prvé číslo Film.sk v novej grafickej úprave. Bola to vlani v jeho dvanásťročnej histórii vychádzania najväčšia zmena. Som rada, že sa uskutočnila. Film.sk dostal iný tvar, väčší priestor, vizuálne sa viac rozdýchal a viac oslobodil. Myslím, že to aj mnohí ocenili a v novej podobe sa zapáčil. Dnes Film.sk stojí pred ďalšou veľkou zmenou, a práve tá je pre mňa až príliš osobná. V trinástom roku svojho vychádzania totiž mení šéfredaktora. A hoci sa teším, cítim aj nostalgiu. Stála som pri zrode Film.sk, po celý čas som sa podieľala na jeho kreovaní a nerozmýšľala som nad tým, že raz to tak nemusí byť. Je to pravda – *nemusí* to tak byť, ale *môže* to tak byť. Pretože zmena je pohyb. A tak som sa rozhodla posunúť Film.sk do nových rúk, hoci zostávam nablízku. „Horím“ zvedavosťou, akou cestou sa bude uberať ďalej a čím prekvapí. Rovnako veľká ako moja zvedavosť je aj moja vďaka. Patrí všetkým, ktorí mi Film.sk na jeho doterajšej ceste pomáhali vytvárať. Je to nespočítateľne veľa ľudí! Ďakujem kolegom, spolupracovníkom, interným aj externým autorom, všetkým tvorcom, inšpiratívnym ľuďom, osloveným, odmietnutým, nahnevaným aj potešeným, skrátka naozaj všetkým. Ďakujem aj za všetky pripomienky, tie dobré aj tie horšie, za pochvaly aj kritiky, za radosti aj sklamanie, aj za mnohé poučenia. No predovšetkým ďakujem Petrovi Dubeckému za ten prvý impulz, za možnosť a pre mňa veľkú príležitosť Film.sk vytvoriť, vdýchnuť mu život a tvoriť ho trinásť rokov po svojom. Bola to pre mňa veľká šanca, pán riaditeľ. Keďže však mám sklon byť príliš patetická, je najvyšší čas dopísať posledný úvodník. Nech už príde ten nový vietor. Prívniam k nemu rada s ostatnými čitateľmi....

► Simona Nôtová-Tušerová

▪ FOTO: archív M. R. N.

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKE FILMY

▲ Michaela Rázusová Nociarová, maliarka

Na filme ma fascinuje moment jedinečnosti, ktorý sa pri dobrom tíme režisér, kameraman, strihač nespíe vytrátiť. Pri umení vo filme je pre mňa miera subjektivity to, čo je nositeľom originality. Je teda obdivuhodné, že tak dokáže fungovať skupina tvorcov, musí to byť nesmierne ťažké zosúladiť sa. Vo filmovom klube ma film *Vtáčkovia, siroty a blázni* od Juraja Jakubiska uistil, že môžem myslieť po svojom. Jemná irónia v detaile filmov *Ochrana úradu*, *Rómsky dom*, *Iné svety* od Marka Škopa mi ukázala odstup od aktuálnej problematiky, inú stranu, ktorá je dodnes výzvou nenechať si len jeden uhol pohľadu. *Slepé lásky* s čistotou a úprimnosťou sveta nevidomých a výtvarné chápanie Juraja Lehotského mi pripomína skutočné hodnoty, o ktoré je treba bojovať. *66 sezón* a *Ako sa varia dejiny* od Petra Kerekesa ma zaujali režisérskym vkladom dokumentovaného do živej udalosti, niečo ako krátka skratka, aktívacia navodenia spomienky. Hranice priateľstva a vodná téma sú formálne zaujímavo zobrazené pieskom vo filme Martina Snopeka *Pik a Nik*. *Pôvod sveta* Katky Kerekesovej je pre mňa živou rozprávkou. Mojm nesplneným snom je výroba bábky, a preto obdivujem všetko, čo s nimi dokáže Ivana Laučíková vo filme *Nazdravíčko!*. Blízke sú mi aj práce Marcela Pázmana, ktorého zážitky z ciest a extrémna zvedavosť sú prínosom pre mnohé témy. Poslednou je obchod s ľuďmi vo filme *0800 800 818*.

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku (13. ročník)

Vydavateľ:

Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie:

Film.sk

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32

811 09 Bratislava

TEL.: 02/57 10 15 25

FAX: 02/52 73 32 14

E-MAIL: film.sk@sfu.sk

Šéfredaktorka:

Simona Nötová-Tušerová

Redakcia:

Mariana Jaremková

Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ

Alexandra Strelková

riaditeľka NKC – SFÚ

Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFÚ

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFÚ

Eva Blašková

vedúca predajne Klapka.sk

Simona Nötová-Tušerová

tlačová tajomníčka SFÚ

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design & grafická úprava:

ma.LMTD

Tlač: Dolis, spol. s r. o.

Uzávierka čísla 9/2012:

23. 8. 2012

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názormi

prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Až do mesta AŠ –

Protos Productions

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov,
vrátane údajov v elektronickej podobe len
s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

18

24

16

03 PLUS / MÍNUS MESIACA

04–07 KALENDÁRIUM

08 KALENDÁRIUM: DOK.Incubator

09–14 PREMIÉRY v kinách

15 NOVINKY: V tieni podľa Davida Ondříčka

16–17 NOVINKY: Až do mesta AŠ podľa Ivety Grófovej

18–21 ROZHOVOR: režisér Peter Kerekes

22–23 TÉMA: Kino Lumiére po roku

24–25 RECENZIA: Tak fajn podľa Pala Janíka ml.

26–27 RECENZIA: Bojovníčky podľa Davida Wnendta

28–29 OHLASY: 20. MFF Art Film Fest

30–31 OHLASY: 47. MFF Karlove Vary

32 OHLASY: 38. LFŠ Uherské Hradiště

33 OHLASY: Krst DVD Dušana Hanáka

34–35 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA

36–37 FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / KLAPKA.SK

38–39 DVD NOSIČE / ČO ROBIÁ: na čom pracujú slovenskí filmári

40 PROFIL: filmár a etnograf Martin Slivka

41 IN MEMORIAM: dokumentarista Ján Šuda

42 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA

a uzávierky na granty a podporné programy

43 SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU: Týždeň vo filme

44–46 TIPY MESIACA: Kino Lumiére + PROGRAM

46 VÝROČIA

47 REBRÍČEK TOP TEN:

prvý polrok 2012 v slovenských kinách

48 STALO SA ZA 30 DNÍ

Róbert Šveda, režisér: „Plus – ozaj sa aj chvíľu zdalo, že sa vyčiasieva nad Slovenskom v počte filmov, ktoré vznikli a mali premiéru. Čo mesiac, to iný žáner, iný prístup k filmu, témam, žánrom či k divákovi. Niektoré vznikli za vlastné, iné za štátne peniažky. Mínusom však v tom všetkom bolo ešte stále naše hľadanie TOHO filmu. Už som si myslel, že sme tie „pomyselné“ kozy našli a vlk už je sýty, ale stále nie. Ten vlk je nenažraný. A to je také to veľké mínus malého Slovenska. Akosi sa nevieme stále oslobodiť od toho, čo skutočne očakávame od filmu my a čo nám prináša tvorca. Stále nie sme navyknutí na dialóg v kinosále, stále akosi kdesi žiadame, aby film hovoril to, čo divák chce a ako chce. Carrière to kedysi nazval schizofrénnou kinematografiou. Ja som si myslel, že sa dá na túto psychickú poruchu nájsť nejaký liek, ale akosi sa to stále nedarí.“

Martin Ciel, filmový teoretik: „Bez akejkoľvek okázalosti, o to však intenzívnejšie, sa v auguste v Banskej Štiavnici konal štrnásty ročník seminára Štyri živly. Vďaka mnohým hosťom mal aj príjemný medzinárodný rozmer. Seminár dopadol výborne. Zdá sa mi neuveriteľné, že už štrnásť rokov tie dievčatá (dnes už mladé dámy), ktoré tento parádny filmový cirkus vymysleli, majú stále energiu a chuť tvrdošijne organizovať na Slovensku niečo také kvalitné bez toho, že by rezignovali či ustúpili od svojich maximalistických predstáv. Naopak, smutným sa mi zdá, že oficiálne vyhlásenia o kultúre, vede a školstve stále znejú ako mokrá tapeta. Nuž ale, čo čakať od krajiny, v ktorej Hlavnom meste nechodia električky už ani na Hlavnú stanicu.“

Miriám Petránová, režisérka: „Leto je klasicky romantické obdobie plné lásky. K láske patrí napríklad rande v kine. Musím trochu zísť do minulosti, ale nedá mi. K môjmu letu patrilo ten najčarovnejší čas, keď sme v noci išli na to najlepšie z filmovej sezóny do letného kina. A úplne 'kuul' bolo, keď ma ako 16-ročnú v roku 1990 pustili moji rodičia prvýkrát na 'amfik' s bratom. Hrali vtedy v postkomunistickej krajine Spielbergove Čeluste. O tom filme sa veľa šušalo, ale skoro nikto ho nevidel. Kino pod hviezdami praskalo vo švíkoch, ľudia sedeli prekrytí dekami a pri tej scéne, ako z pokojného mora vystrelí žltý sud nad hladinu, vtedy aj vzduch nad kinom stuhol a zborovo sme zhĺkli. To bola paráda chodiť do letného kina a občas tam aj zmoknúť. Preto do plusu môžem napísať, že letné kino je najlepšia príležitosť, ako sa dostať k láske aj k filmu s neopakovateľnou atmosférou. A takým je projekt Letné kino SNG v Bratislave, kde za symbolické 2 Eurá môžete vďaka dramaturgii Petra Konečného vidieť to, čo inak na plátne už často nemáte šancu. Mínus sa do tohto horúceho leta nehodí, i keď by bolo o čom písať.“

Filmové podujatia na Slovensku ►

31. august – 2. september

(JAKLOVCE / PRAKOVCE / MNÍŠEK NAD HNILCOM / MARGECANY)
9. Kinobus 2012

Aktuálnou témou deviateho ročníka putovnej filmovej prehliadky Kinobus je Strácanie, festival uvedie dvanásť európskych filmov k tejto téme. Premietat sa budú napríklad filmy *Nekonečný príbeh*, *66 sezón*, *Chod' a pozeraj sa*, *Muž bez minulosti*, *Aguirre, hnev boží*, *Turínsky kôň* alebo *Skrýty pôvab buržoázie*. V programe je aj prednáška o strácaní v rozprávkach či workshop animácie found footage ► www.kinobus.sk

1., 4., 8., 11. a 15. september

► 20:30
 (BRATISLAVA – AMFITEÁTER SNG, RÁZUSOVO NÁBREŽIE 2)
Letné kino Slovenskej národnej galérie (SNG)

Amfiteáter SNG, ktorý v lete znovu ožil pod značkou Letné kino SNG, ponúka unikátny filmový priestor v centre mesta. V septembri sa budú premietat filmy *Koniec Roberta Mitchuma* (r. O. Babinet, F. Kihn), *Ruská ruleta* (r. G. Babluani), *História násilia* (r. D. Cronenberg), aktuálny distribučný titul *Minister* (r. P. Schöller) a prekvapenie od Alfreda Hitchcocka.

► www.sng.sk/sk/uvod/navsteva-sng/letne-kino

3., 10., 17. a 24. september

► 20:30
 (BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)
Archívne kino – téma: Skvosty francúzskeho trileru

Filmy, ktoré sa budú premietat počas septembrových archívnych pondelkov, sú dnes už žánrovými klasikami francúzskej kinematografie. Vlajkovou loďou žánru triler je *Mzda strachu* (r. H.-G. Clouzot), premietat sa budú aj filmy *Z* (r. Costa-Gavras), *Diamanty* (r. J.-P. Desagnat) a *Bez motívu* (r. P. Labro).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

4. september ► 15:30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)
Projekcia filmu Pygmejovia – Deti džungle

Premietanie dokumentu Pavla Barabáša o živote a zvykoch civilizáciou nepoškvrnených najmenších ľudí na svete, žijúcich v džungli v Stredoafrickej republike a v Kongu, s fotografiami Ivana Bulíka. Po filme sa uskutoční beseda s režisérom. Na podujatie je vstup voľný.

► www.aic.sk/kinolumiere

4. september ► 19:00

(RUŽOMBEROK – STOPKA, NÁM. A. HLINKU 1105/17, 19)
Projekcia filmu Iná láska

Premietanie filmu Dušana Trančíka v sídle neziskovej organizácie zameranej na vzdelávanie.

► www.stopka.sk

4. a 11. september ► 20:30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)
Osobnosti: Michelangelo Antonioni

Pri príležitosti 100. výročia narodenia Michelanga Antonioniho, jedného z najvýznamnejších svetových režisérov 20. storočia, zaradilo Kino Lumière do programu dve jeho výrazné diela: posledný film z Antonioniho slávnej „tetralógie citov“ *Červená pustatina* a film *Pátranie po jednej žene*.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

6. september – 31. december

(32 SLOVENSKÝCH MIEST – BANSKÁ BYSTRICA / BANSKÁ ŠTIAVNICA / BRATISLAVA / BREZNO / BYTČA / DOLNÝ KUBÍN / HANDLOVÁ / HUMENNÉ / KEŽMAROK / KREMnica / LEVICE / LUČENEC / MALACKY / MARTIN / MODRA / NÁMESTOVO / NITRA / NOVÉ MESTO NAD VÁHOM / PEZINOK / PIEŠŤANY / PREŠOV / PRIEVIDZA / PÚCHOV / RIMAVSKÁ SOBOTA / SEREĎ / SNINA / SPIŠSKÁ NOVÁ VES / ŠALA / TOPOLČANY / TRENČÍN / TRNAVA / TURČIANSKE TEPLICE)

18. Projekt 100 – 2012

Projekt 100 tento rok opäť predstaví ďalšiu desiatku výnimočných filmových diel a tentoraz aj jeden archívny špeciál. Počas štyroch mesiacov trvania prehliadky si diváci budú môcť pozrieť päťicu klasických kinematografických diel, ktoré preveril čas, a päťicu najnovších filmov významných svetových režisérov. Program tvoria snímky

Rozchod Nadera a Simin, V tme, Hanba, Chlapec na bicykli, Čierna Venuša, Neha, Bohémsky život, Čierna mačka, biely kocúr, Trainspotting, Život Briana a Upír Nosferatu. Viac informácií nájdete vo Zvláštnom vydaní Film.sk – Projekt 100.

► www.asfk.sk/projekt-100/projekt-100-2012

7. a 13. september

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)
Osobnosti: Werner Herzog

Werner Herzog je od polovice 60. rokov minulého storočia jednou z najdôležitejších postáv svetovej kinematografie. Vari najväčší úspech mu priniesla spolupráca s Klausom Kinskim na celkovo piatich hraných filmoch, o ktorej Herzog nakrútil aj celovečerný dokumentárny film *Môj najlepší nepriateľ*. V septembri sa režisér dožíva 70 rokov, Kino Lumière si jeho tvorbu pripomenie filmami *Fitzcarraldo* a *Zelená kobra*.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

7. – 13. september

(PIEŠŤANY – DOM UMENIA / KINO FONTÁNA / MSKS A. DUBČEKA / OPEN AIR CINEMA)

7. MFF Cinematik

V súťažnej sekcii Miesto stretnutia Európa festival opäť prinesie to najlepšie z európskej filmovej úrody za uplynulý rok. Súťažná sekcia slovenských celovečerných dokumentárnych filmov Cinematik.doc zasa predstaví to najlepšie, čo vzniklo za uplynulý rok na poli slovenského dokumentu. Program tradične ponúka aj nesúťažné sekcie, záverečným filmom bude slovenská premiéra reštaurovanej digitálnej kópie *Slno v sieti*. ► www.cinematik.sk

14. september ► 20:30

(BRATISLAVA – AMFITEÁTER SNG, RÁZUSOVO NÁBREŽIE 2)
Mladá filmová krv

Premietanie z cyklu Letná filmtopia – ochutnávka nového distribučného projektu. Cyklus ponúka čerstvé tohtoročné absolventské filmy študentov FTF VŠMU. ► www.kinecko.sk

18. a 25. september ► 18:00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)
Filmová úroda budovateľských päťdesiatych

V priebehu septembra a októbra sa v Kine Lumière uskutoční sprievodný filmový program k výstave SNG Prerušená pieseň: Umenie socialistického realizmu 1948 – 1956. Kult práce a hrdinov všedných dní priblíži 18. septembra blok filmov vyskladaný z Bielikovej *Priehrady* (1950), krátkeho reportážneho filmu *Slávnosť na Orave* (1953) Jána Beera a dobové zábery z *Týždeň vo filme č. 15/1950*. Dňa 25. septembra v bloku *Slovensko – jedno veľké stavenisko* sa odpremieta dlhometrážny dokument *Dúha nad Slovenskom* (1952) Vladimíra Bahnu, krátka reportážno-hraná agitka *Závodné predajne* (1951) Andreja Lettricha a pracovné úspechy na ceste k socializmu pripomenie *Týždeň vo filme č. 52, VII/1951*. Výber filmov a lektorské úvody sú v réžii filmovej teoretičky Evy Filovej.

► www.prerusenapiesen.sk, www.sng.sk, www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

21. – 23. september

(BRATISLAVA – ISTROPOLIS)
25. IstroCON a 9. Comics Salón

Tohtoročný medzinárodný festival Comics Salón a IstroCON vo svojom programe okrem iného odpremieta aj zaujímavé filmové trháky so špecifickou tematikou festivalu.

► www.istrocon.sk

22. – 26. september

(NITRA – SD – ČITÁREŇ / DAB – ŠTÚDIO / AULA UKF)
Prehliadka európskeho filmu – film.eu

Počas festivalu Divadelná Nitra sa uskutoční aj prehliadka európskeho filmu, v programe ktorej divácividia filmy *eŠteBák* (r. J. Nvota), *Divadlo Svoboda* (r. J. Hejna), *Mama Gogo* (r. F. T. Fridriksson), *Kawasakiho ruža* (r. J. Hřebek), *Miestnosť samovrahov* (r. J. Komasa) a *V tme* (r. A. Holland).

► www.nitrafest.sk

27. september ▶ 20:30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Kino-Ikon Plus: projekcia filmu Milenci mojej mamy

Po letnej prestávke sa Kino Lumière vracia k svojej pravidelnej programovej sekcii, ktorá každý posledný štvrtok v mesiaci ponúka tie najzaujímavejšie, nezriedka zabudnuté, diela svetových kinematografií z archívneho fondu SFÚ. Posledný septembrový štvrtok sa diváci môžu tešiť na poľský film režiséra Radosława Piwowarského *Milenci mojej mamy* (1986) o vzťahu chlapca a jeho nezrelej matky.

▶ www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

Podujatia slovenského filmu v zahraničí ▶

28. august – 1. september**8. Inka Fest Mountain Film – Huaz** (PERU)

Premietanie filmov *Príbehy tatranských štítov* a *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš).

▶ www.inkafest.com/english.htm**2. – 8. september****Mediaș Central European Film Festival – Mediaș** (RUMUNSKO)

Premietanie filmu *Mítvola musí zomrieť* (r. J. Paštéka). ▶ www.meceff.ro

5. – 18. september**Civic Minds – Viedeň** (RAKÚSKO)

Ako súčasť putovného projektu sa premieta film *tWINS* (r. P. Budinský).

▶ www.artmovement.cz/project2.htm**6. – 9. september****8. Spotkania z Filmem Górkim** (POLSKO)

Projekcia dokumentu *Príbehy tatranských štítov* (r. P. Barabáš). ▶ www.jkw.pl/nowosci/bedzie/756-8-spotkania-z-filmem-gorskim.html

9. – 18. september**18. KROK – Medzinárodný festival animovaného filmu – Petrohrad, Moskva** (RUSKO)

V súťažnej sekcii KROK sa bude premietat film *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).

▶ www.krokkfestival.com**10. – 16. september****Incubate Festival – Tilburgh** (HOLANDSKO)

Projekcia filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ▶ www.incubate.org

12. – 23. september**17. Filmový festival Miláno – Miláno** (ITALIANSKO)

Premietanie filmu *tWINS* (r. P. Budinský).

▶ www.milanofilmfestival.it/ing.php**14. – 16. september****The Norwegian Mountain****Film Festival** (NÓRSKO)

Premietanie dokumentu *Príbehy tatranských štítov* (r. P. Barabáš). ▶ www.fjellfilm.no

14. – 22. september**5. Festival Europeen du Film Fantastic****– Strasbourg** (FRANCÚZSKO)

Premietanie filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek). ▶ www.strasbourgfestival.com

17. – 22. september**18. Medzinárodný festival krátkych filmov – Drama** (GRÉCKO)

Premietanie študentských filmov z produkcie VŠMU – *Plávanie* (r. P. Repka), *Kroky, skoky, roky... a posledný zhasne* (r. K. Holubčík, M. Končok, V. Král, M. Matlovičová, M. Struss, M. Kladek, V. Raýmanová, M. Snopek, K. Kerekesová), *Milenci bez šiat* (r. K. Kerekesová), *Ked' nie, tak nie* (r. V. Král), *Ábelov čierny pes* (r. M. Čengel Solčanská), *V kocke* (r. M. Struss), *Alfonzova mucha* (r. P. Budinský), *Lionardo Mio!* (r. I. Šebestová), *Nazdra-vičko!* (r. I. Laučíková, J. Mital), *Blue Red* (r. D. Krajčová) za účasti Zuzany Gindl-Tatárovej.

▶ www.dramafilmfestival.gr/en/index.html**18. – 23. september****18. MF krátkeho a animovaného filmu****Encounters – Bristol** (VEĽKÁ BRITÁNIA)

Premietanie filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).

▶ www.encounters-festival.org.uk**20. – 22. september****Medzinárodná konferencia „Dedičstvo socializmu – Film“ – Maribor** (SLOVINSKO)

Premietanie filmu *Drak sa vracia* za účasti režiséra Eduarda Grečnera. ▶ www.fsk.si

20. – 25. september**17. Mountain Film Rewiev – Ladek Zdroj**

(POLSKO)

Premietanie dokumentu *Príbehy tatranských štítov* (r. P. Barabáš). ▶ www.przeglad.ladek.pl

21. – 27. september**11. Festival študentských filmov Beginning – St. Petersburg** (RUSKO)

Premietanie filmu *Terra Nullius* (r. M. Frajšťáková).

▶ www.festival-nachalo.ru/eng/**21. – 30. september****28. MFF Festroia – Setúbal** (PORTUGALSKO)

Premietanie filmov *Viditeľný svet* (r. P. Krištúfek) – súťaž filmových debutov, *Zlo* (r. P. Bebjak) –

sekcia Európsky triler, *tWINS* (r. P. Budinský), *Pár milimetrov pod koreňom* (r. M. Haruštiak), *Chcela som byť matka* (r. Marek Šulík), *Povieme si to v nebi* (r. J. Vojtek). ▶ www.festroia.pt

22. – 29. september**22. MFF Message To Man – St. Petersburg**

(RUSKO)

Premietanie filmu *Posledný autobus* (r. I. Laučíková, M. Snopek).

▶ www.message2man.com**24. september – 3. október****18. KROK – Medzinárodný festival animovaného filmu – Kyjev** (UKRAJINA)

Na festivale sa bude premietat film *tWINS* (r. P. Budinský). ▶ www.krokkfestival.com

27. – 29. september**7. Euroekofest – Kardzhali** (BULHARSKO)

Premietanie filmu *Pygmejovia – Deti džungle* (r. P. Barabáš). ▶ www.euroekofest.org/l_en/

28. september**Bohemicum / Slovacicum – Berlín** (NEMECKO)

Premietanie filmu *Mítvola musí zomrieť* v rámci prezentácie slovenskej kultúry za účasti režiséra Jozefa Paštéku a herca Ľubomíra Pauloviča. ▶ www.mzv.sk/siberlia

29. september**Európsky deň jazykov – Istanbul** (TURECKO)

Na podujatí, ktorého spoluorganizátorom je Generálny konzulát SR v Istanbuli, sa bude prezentovať DVD *Slovenský animovaný film*.

30. september – 5. október**MFF Zlatý gepard – Taškent** (UZBEKISTAN)

Na festivale sa bude premietat film *Marhuľový ostrov* (r. P. Bebjak). ▶ www.tashkinofest.com

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

▶ Mariana Jaremková

DOK.Incubator ukáže, ako dobre „predať“ film

V termíne od 14. do 20. septembra 2012 sa na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU v Bratislave uskutoční workshop DOK.Incubator, určený na podporu filmových profesionálov dokumentárneho filmu v oblasti prípravy efektívnych distribučných stratégií. Okrem slovenského spoluorganizátora workshopu, ktorým je Asociácia nezávislých producentov, participujú na ňom aj medzinárodní partneri DocIncubator a DOK Leipzig.

Nová iniciatíva DOK.Incubator ponúkne na pripravovanom workshope individuálnu podporu pri záverečnom dokončovaní filmu ôsmim vybraným projektom z celej Európy. Súčasne vstúpi do kreatívnej strihovej časti výroby týchto projektov, ako aj do prípravy ich medzinárodnej premiéry a distribúcie, a to sošifikovaným marketingom a cieľným aktivovaním potenciálnych filmových divákov. Organizátormi workshopu sú česká iniciatíva DocIncubator, ktorá podporuje nové myslenie a impulzy pre filmových tvorcov, a jeden z najväčších európskych filmových festivalov DOK Leipzig, ktorý v tomto roku zakladá aj sekciu vzdelávania filmových tvorcov a má rozsiahlu „industry“ časť.

Dôvody pre vznik projektu DOK.Incubator vysvetľuje jeho iniciátorka a hlavná manažérka Andrea Prengnyová. „*Panuje tu obrovská disproporcía medzi energiou a prostriedkami vynaloženými na výrobu filmov a tým, aký majú vo výsledku dopad. Život filmu často končí jeho premiérou. Existuje názor, že potom už film 'žije sám', že práca producenta skončila, a iba málokto si uvedomuje, že toto je vlastne začiatok. Premyslené PR, cieľená distribúcia, komunikačné stratégie, dobrá príprava medzinárodnej premiéry, dlhodobé budovanie mena a kariéry talentovaným režisérrom, medzinárodný život filmov, nové médiá a spôsoby distribúcie... To nikto nerieši.*“

Aktuálny workshop odštartuje premietanie všetkých vybraných projektov a hĺbková diskusia o príbehu, štruktúre a spôsobe strihového rozprávania filmu. Tejto diskusie sa zúčastnia špičkoví európski strihači a strihoví supervízori, distribútori, rovnako ako prítomní režiséri a producenti. V ďalšej fáze workshopu producenti

filmov (spolu s ich strihačmi a režisérmi) dostanú možnosť absolvovať dve poldenné strihové konzultácie s expertmi, ktorých si na základe diskusie sami vyberú. Druhá rovina workshopu je práca na marketingovej stratégii filmov – aký je najlepší spôsob prezentácie filmu, čo je divácky najsilnejšou témou, aký je jeho divácky potenciál, ako film prezentovať, aké vizuálne materiály používať, ako osloviť cieľovú skupinu. Workshop poskytne tvorcom aj možnosť vytvorenia vlastnej distribučnej stratégie, vďaka ktorej potom budú mať možnosť uplatniť sa na trhu na festivale DOK Leipzig. Medzi vybranými projektmi workshopu sú vysokorozpočtové dokumenty renomovaných produkčných spoločností, ako aj debuty. K nim patrí aj slovenský dokument *Felvidék – Horná zem* debutujúcej režisérky Vladislavy Plančíkovej, ktorý sa venuje riešeniu „maďarskej otázky“ v povojnovom Československu a opiera sa o staré príbehy ľudí, životy ktorých poznačili rozhodnutia „tých hore“.

V rámci workshopu sa 18. septembra uskutoční aj pásmo diskusií a prednášok pre slovenských producentov „Dokumentárny film a nové možnosti distribúcie“ na tému zmien súčasného filmového trhu. Hostami budú nezávislí producenti (Sigrid Dyekjaer / Danish Documentary), zástupcovia sale a distribúcie filmov (Heino Deckert / MA.JA.DE / Deckert Distribution, Peter Jaeger / AUTLOOK Filmsales) i predstavitelia nových distribučných platforiem (Andy Green / Distrify). Slovenskí producenti s projektmi vo fáze postprodukcii môžu využiť konzultácie prítomných expertov (uzávierka prihlášok je 3. septembra 2012). Viac na <http://dokincubator.net>.

► jar

PREMIÉRY

PREMIÉRA: 13. 9. 2012

7 dní v Havane

(7 Days in Havana, Francúzsko / Španielsko, 2012) DCP 2D, 129 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Laurent Cantet, Benicio Del Toro, Julio Medem, Elia Suleiman, Juan Carlos Tabío, Pablo Trapero, Gaspar Noé. **KAMERA:** Daniel Aranyó. **STRIH:** Thomas Fernandez, Rich Fox, Véronique Lange, Alex Rodríguez, Zack Stoff. **HRAJÚ:** Vladimír Cruz, Emir Kusturica, Luis Alberto García, Daniel Brühl, Elia Suleiman, Josh Hutcherson, Jorge Perugorria, Othello Rensoli. **DISTRIBÚTOR:** Forum Film Slovakia

7 dní, 7 režisérov a 1 vášnivá Havana. V *Pondelok* (Benicio Del Toro) je tu netradičná okružná jazda Havanou, v *Utorok* (Pablo Trapero) si Emir Kusturica prichádza prevziať ocenenie, v *Streda* (Julio Medem) sa kubánska speváčka nevie rozhodnúť medzi láskou a kariérou, vo *Štvrtok* (Elia Suleiman) palestínsky novinár čaká na rozhovor s kubánskym prominentom, v *Piatok* (Gaspar Noé) sú rodičia afro-kubánskej školáčky presvedčení, že očistný rituál zbaví ich dcéru lásky k dievčatám, *Sobota* (Juan Carlos Tabío) je obyčajným dňom Mirty, ktorá sa snaží užiť svoju rodinu, a v *Nedeľu* (Laurent Cantet) usporiada Martha obrad pre Pannu Máriu, ktorá sa jej zjavila vo sne.

PREMIÉRA: 13. 9. 2012

Až do mesta Aš

(Až do mesta Aš, SK, 2012) DCP 2D + Blu-ray + DVD, 82 min., MP, SOCIÁLNY HRANÝ DOKUMENT

RÉŽIA: Iveta Grófová. **NÁMET:** Iveta Grófová. **SCENÁR:** Iveta Grófová. **KAMERA:** Viera Bačíková, Laco Janošák. **STRIH:** Marek Kráľovský, Maroš Šlapeta. **HRAJÚ:** Dorota Bilá, Silvia Halušicová. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Celovečerný debut režisérky Ivety Grófovej zachytáva osudy niekoľkých žien rôzneho vzdelania, národnosti a veku, ktorých životné cesty sa stretli v pohraničnom mestečku Aš, sídle niekoľkých textiliek, profittujúcich z lacnej pracovnej sily. Popri českých ženách sem prichádzajú pracovať Ukrajinky (niektoré s vysokoškolským diplomom) a ženy z východného Slovenska. Často sú to jediné živičky rodín a za pásmom pracujú na desaťhodinové zmeny. Film sleduje dve hlavné hrdinky – Ukrajinku a Rómku zo Slovenska – a ich životné príbehy a vychádza z osobnej skúsenosti režisérky.

► NOVINKY NA STR. 16 — 17

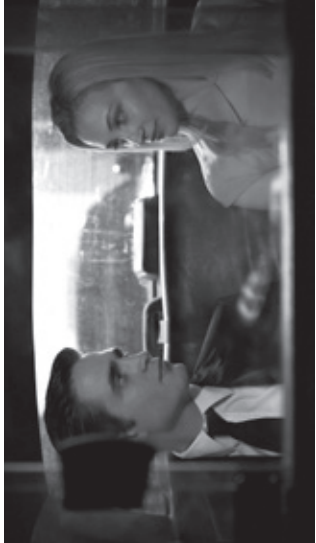
PREMIÉRA: 6. 9. 2012

Cesta na Mesiac

(Le voyage dans la lune, Francúzsko, 1902) DCP 2D + DVD, 14 min., MP 12, NEMÝ, DOBRODRUŽNÝ / SCI-FI / FANTASY

RÉŽIA: Georges Méliès. **NÁMET:** Jules Verne, H. G. Wells – romány. **SCENÁR:** Georges Méliès. **KAMERA:** Michaut, Lucien Tainguy. **STRIH:** Georges Méliès. **HUDBA:** Air (2011). **HRAJÚ:** Georges Méliès, Henri Delannoy, Brunnet, Farjaut, Kelm. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Filmová klasika Georgesa Mélièsa *Cesta na Mesiac* z roku 1902 prichádza do kín v ručne kolorovanej reštaurovanej verzii. V čase svojho vzniku sa premietala v čierno-bielej aj vo farebnej ručne kolorovanej verzii, ale tá sa až do roku 1993 považovala za stratenú po tom, ako sa v roku 1913 režisér rozhodol spáliť sadu negatívov. Prežila iba jedna černo-biela kópia, ktorá sa vďaka digitálnym technológiám podarilo zreštaurovať okienko po okienku. Méliès *Cestu na Mesiac* nakrútil na motívy románov J. Verna a H. G. Wellsa. V reštaurovanej verzii sa bude premietiť spolu s hodinovým dokumentom *Neobyčajná cesta* (2011) o Mélièsovej tvorbe.

PREMIÉRA: 23. 9. 2012

Cosmopolis

(*Cosmopolis*, Kanada / Francúzsko / Portugalsko / Taliansko, 2012) DCP 2D, 108 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, TRILER / SCI-FI

RÉŽIA: David Cronenberg. **NÁMET:** Don De Lillo – román. **SCENÁR:** David Cronenberg. **KAMERA:** Peter Suschitzky. **STRIH:** Ronald Sanders. **HUDBA:** Howard Shore. **HRAJÚ:** Robert Pattinson, Jay Baruchel, Kevin Durand, Juliette Binoche.

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Nový Cronenbergov film zavedie diváka do New Yorku v blízkej budúcnosti. Ostrú kritiku kapitalizmu vo filme v znepokojujúcich, esteticky výrazných obrazoch tlmoch cez príbeh Erica Pacckera, nekorunovaného kráľa Wall Street, ktorý sa dozvedá, že jeho finančné impérium sa začína rúcať. Eric je práve vo svojej limuzíne na ceste k holičovi. V tom čase sa na Manhattane konajú demonštrácie a narastajúci nepokoj prepukne v peklo, čo prehľbi Ericovu paranoju. Keď sa dozvie, že sa ho niekto snaží zabiť, začína mu dochádzať, že smrť je blízko. Cronenbergova adaptácia románu Dona De Lilla preberá množstvo citátov z literárnej predlohy a núti diváka rozmýšľať o súčasnej dobe a človeku.

PREMIÉRA: 14. 8. 2012

Diaz: Nezmyvaj tú krv

(*Diaz: Don't Clean Up This Blood*, Taliansko / Francúzsko / Rumunsko, 2012) DCP 2D + DVD, 127 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, TRILER / DRÁMA

RÉŽIA: Daniele Vicari. **SCENÁR:** Daniele Vicari, Laura Paolucci. **KAMERA:** Gherardo Gossi. **STRIH:** Benni Atria. **HUDBA:** Teho Teardo. **HRAJÚ:** Claudio Santamaria, Jennifer Ulrich, Elio Germano, Davide Iacopini, Ralph Amoussou. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Posledné dni Summitu G8 v roku 2001 sa zapísali do dejín krvavým písmom. V čase, keď sa už medzinárodné stretnutie končilo, v talianskom Janove sa v miestnej škole na spoločenskom fóre pre novinárov bavila skupina mladých ľudí aj napriek násilným stretom s políciou, ktoré prežili deň pred tým. V noci vtrhli do školy ťažkoodenci a napadli všetkých, ktorí tam nocovali. Väčšina skončila s ťažkými zraneniami, ďalší vo väzbe. Aby polícia zahladila svoje činy, umiestnila do školy výbušniny. Na konci Summitu G8 jeden z napadnutých zomrel. Film hovorí o tejto udalosti z rôznych uhlov, všetky sa potom stretávajú pri odhalení pravdy o skutočnom priebehu udalostí.

PREMIÉRA: 27. 9. 2012

Divosi

(*Savages*, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 131 min., MP 15, ČESKÉ TITULKY, TRILER **RÉŽIA:** Oliver Stone. **NÁMET:** Don Winslow – rovnomenný román (2010). **SCENÁR:** Shane Salerno, Don Winslow, Oliver Stone.

KAMERA: Dan Mindel. **STRIH:** Joe Hutshing, Stuart Levy, Alex Marquez. **HUDBA:** Adam Peters. **HRAJÚ:** Aaron Taylor-Johnson, Taylor Kitsch, Blake Lively, John Travolta, Benicio Del Toro, Salma Hayek, Emile Hirsch, Demian Bichir. **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Dvaja kamaráti z prímorského strediska Laguna Beach, Ben (absolvent Berkley, botanik túžiaci zachrániť svet) a Chon (bývalý člen US NAVY Seals, ktorý pochybuje, či svet za záchranu stojí) vedia, ako si dobre zarobiť. Pestujú a predávajú tú najlepšiu marihuanu na svete. Okrem úspešného „biznisu“ majú aj krásnu spoločnú priateľku O, ktorá urobí všetko, čo im na očiach vidí. Ich biznis funguje hladko, až kým sa ostatní obchodníci o nich nezačnú zaujímať a ponúkať im spoločné kšefty. To sa Benovi a Chonovi nepáči, no šéfovia niektorých organizácií nepoznajú slovo nie. A tak mexický drogový kartel unesie O a požaduje obrovské výkupné...

PREMIÉRA: 27. 9. 2012

Druhá šanca

(*Hope Springs*, USA, 2012) DCP 2D, 100 min., MP 15, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA **RÉŽIA:** David Frankel. **SCENÁR:** Vanessa Taylor. **KAMERA:** Florian Ballhaus.

STRIH: Steven Weisberg. **HUDBA:** Theodore Shapiro. **HRAJÚ:** Meryl Streep, Tommy Lee Jones, Steve Carell. **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Kay a Arnold sú manželia už tridsať rokov a sú si oddaní. Napriek tomu Kay chce ich manželskú rutinu okoreníť a presvedčí svojho skeptického a tvrdohlavého manžela Arnolda, aby spolu prešli týždňovou manželskou terapiou u renomovaného manželského poradcu. Najväčšou výzvou však bude vyhnúť rutinu z manželskej postele a odhodiť všetky svoje sexuálne komplexy, aby sa iskra v ich vzťahu mohla znovu rozhorieť. Film je zábavný a predo všetkým skutočným obrazom väčšiny manželstiev v stredných rokoch. Nakrútil ho David Frankel, ktorý je našmu divákovi známy vďaka filmom *Diabol nosí Pradu* (2006) a *Marley a ja* (2008).

PREMIÉRA: 6. 9. 2012

Expendables 2

(*The Expendables 2*, USA, 2012) DCP 2D, 103 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / DOBRODRUŽNÝ **RÉŽIA:** Simon West. **NÁMET:** Ken Kaufman, David Agosto, Richard Wenk. **SCENÁR:** Richard Wenk, Sylvester Stallone.

KAMERA: Shelly Johnson. **STRIH:** Todd E. Miller. **HUDBA:** Brian Tyler. **HRAJÚ:** Sylvester Stallone, Jason Statham, Jet Li, Dolph Lundgren, Chuck Norris, Jean Claude Van Damme, Bruce Willis, Arnold Schwarzenegger. **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Osvedčená akčná partia Barney Ross, Lee Christmas, Yin Yang, Gunnar Jensen, Toll Road a Hale Caesar sa opäť zišla na podnet Mr. Churcha s vidinou jednoduchého zárobku. Zdanlivo ľahký prípad sa však začína komplikovať a jeden z členov Expendables dokonca príde o život. To ostatných prinúti pomstiť sa. Musia to ale urobiť priamo na nepriateľskom území, kde majú mizivé šance. Rozpúta sa drsný deštruktívny boj a na všetko odhodlanej partii sa dokonca podarí zneškodniť plutónium, ktoré by stačilo na vychýlenie zemskej osi. Najdôležitejšia však zostáva túžba po pomste, ktorá ženie tím Expendables po stopách zločincov, ktorý zabil ich brata.

PREMIÉRA: 30. 8. 2012

Kliatba z temnôt

(*The Possession*, USA, 2011) DCP 2D, MN 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR

RÉŽIA: Ole Bornedal. **SCENÁR:** Juliet Snowden, Stiles White. **KAMERA:** Dan Laustsen. **STRIH:** Eric L. Beason, Anders Villadsen. **HUDBA:** Anton Sanko. **HRAJÚ:** Jeffrey Dean Morgan, Kyra Sedgwick, Natasha Calis, Madison Davenport, Grant Show, Matisyahu, Rob LaBelle. **DISTRIBÚTOR:** Forum Film Slovakia

Majster filmovej hrôzy Sam Raimi a slávny dánsky režisér Ole Bornedal prinášajú divákovi temný triler, inšpirovaný skutočným príbehom, v ktorom sa starodávne zlé sily rozpútali v našom svete. Malá Em si vo výpredaji kúpi zvláštnu starožitnú skrinku, ktorá ju upútala na prvý pohľad. Doma ju otvorí, a tým sa spustí sled nevyvetliteľných a znepokojujúcich udalostí. Emin záujem o skrinku prerastie v posadnutosť – všade ju nosí so sebou a nikto jej ju nedokáže vziať – ani potom, keď rodičia začínajú tušiť, že ich dcéra prestáva byť sama sebou a nejaká temná sila sa pokúša ovládnuť nielen jej telo, ale aj dušu.

PREMIÉRA: 6. 9. 2012

Krycie meno „Krtko“

(Kret, Poľsko / Francúzsko, 2010) DVD, 108 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA
RÉŽIA: Rafał Lewandowski. **SCENÁR:** Iwo Kardał, Rafał Lewandowski. **KAMERA:** Piotr Rosołowki. **STRIH:** Agnieszka Glińska.

HUDBA: Jérôme Robert. **HRAJÚ:** Borys Szyc, Marian Dziędziel, Magdalena Czerwińska, Wojciech Pszoniak, Sławomir Orzechowski, Bartłomiej Topa, Jerzy Janeczek.

DISTRIBÚTOR: Film Europe

Čerstvý tridsiatnik Paweł stále žije so svojím otcom Zygmundom. Ich spoločné „podnikanie“ spočíva v dovážaní „secondhandového“ oblečenia zo severu Francúzska, ktoré potom predávajú v Poľsku. Pri návrate z jednej z „obchodných ciest“ šokovaný Paweł nájde otcovu fotografiu na obálke poľských bulvárnych novín s veľkým titulom Zradca. Zygmund bol doteraz považovaný za hrdinu v boji proti totalitnému režimu, uznávali ho ako dlhoročného člena odborového hnutia Solidarita v 80. rokoch minulého storočia. Teraz je obvinený z kolaborácie s komunistickým režimom. Podľa článku mal byť tajným informátorom s krycím menom „Krtko“...

PREMIÉRA: 27. 9. 2012

Minister

(L'exercice de l'État, Francúzsko / Belgicko, 2011) DCP 2D + DVD, 115 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Pierre Schöller. **SCENÁR:** Pierre Schöller. **KAMERA:** Julien Hirsch. **STRIH:** Laurence Briaud. **HUDBA:** Philippe Schœler. **HRAJÚ:** Olivier Gourmet, Michel Blanc, Zabou Breitman, Laurent Stocker, Sylvain Deblé. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Príbeh filmu oceneného tromi Césarmi sa začína vo chvíli, keď ministra dopravy Saint-Jeana prebudí uprostred noci jeho osobný sekretár. Informuje ho, že došlo k vážnej dopravnej nehode, ktorá si vyžaduje prítomnosť štátneho zástupcu. Saint-Jean sa vydáva na miesto nehody a netuší, že tým sa začína jeho stále komplikovanejšia cesta nepriateľsky naladeným svetom, poznačeným ekonomickou krízou, bojom o moc a zrýchľujúcim sa tempom udalostí. Jedna krízová situácia strieda bleskovo druhú. Aká obeť je tá najvyššia? A ako dlho vydrží Saint-Jean vo svojej funkcii v štáte, ktorý pohltí tých, čo mu slúžia?

PREMIÉRA: 27. 9. 2012

Nazareth – Nekonečná rocková párty

(Nazareth – Nekonečný rockový mejdan, Česká republika, 2012) DCP 2D, 83 min., MP 12, HUDBNÝ DOKUMENT

RÉŽIA: Miloslav Šmídmejster. **NÁMET:** Jaroslav Večerníček Novák. **SCENÁR:** Miloslav Šmídmejster, Jakub Vansa. **KAMERA:** Filip Sanders, Ondřej Ctibor. **STRIH:** Jakub Vansa. **HUDBA:** Nazareth. **ÚČINKUJÚ:** Pete Agnew, Dan McCafferty, Lee Agnew, Jimmy Murrison. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Nazareth je legendárna rocková skupina, ktorá mala v 70. rokoch minulého storočia výsadné postavenie v rebríčkoch Top 10 spolu s Rolling Stones, Sweet, Deep Purple, Led Zepelin či Genesis. Zakladajúci členovia Dan McCafferty a Pete Agnew sa poznajú od školských čias a v kapele hrajú už štyridsať rokov. Títo rockoví dinosauri zo Škótska i dnes naplňujú koncertné sály a ich hudba je stále plná energie. Dokument Miloslava Šmídmejstera má ambície nahliadnuť do zákulisia rockovej legendy a odhaliť korene jej dlhovekosti a stálej priazne fanúšikov. Ponúka unikátne zábery súkromia, kam ani najväčší fanúšikovia nemali ešte šancu preniknúť.

PREMIÉRA: 13. 9. 2012

Norman a duchovia

(ParaNorman, USA, 2012) DCP 2D + 3D, MP 12, ČESKÝ DABING, ANIMOVANÝ / KOMÉDIA
RÉŽIA: Sam Fell, Chris Butler. **SCENÁR:** Chris Butler. **KAMERA:** Tristan Oliver. **STRIH:** Christopher Murrie. **HUDBA:** Jon Brion. **V ČESKOM ZNENÍ:** Jiří Köhler, Martin Draxler, Otakar Brousek ml., Michal Holán, Terezie Taberyová. **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Malé ospalé mestečko v Massachusetts začnú jedného dňa obliehať zombies. Obyvatelia mestečka sú zúfalí, a tak sa rozhodnú požiadať o pomoc čudáka Normana, o ktorom sa šepká, že vie hovoriť s mŕtvymi. Kým sa ale Norman postaví na čelo miestneho odboja proti živým mŕtvym, musí kadečo prehryznúť, čo sa stáva najmä deťom s nálepkou čudáka s mimoriadnymi schopnosťami. Aby chránil svoje mestečko pred starou kliatbou, bude Norman čeliť nielen zápasom so zombies, ale aj s duchmi a čarodějnicami... Hlavnou myšlienkou filmu je podľa jeho producentky fakt, že je celkom fajn, keď sa človek líši od davu.

PREMIÉRA: 13. 9. 2012

Parade

(Parada, Srbsko / Nemecko / Maďarsko / Slovinsko / Chorvátsko, 2011) DCP 2D + DVD, 115 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA / KOMÉDIA
RÉŽIA: Srdjan Dragojevic. **SCENÁR:** Srdjan Dragojevic. **KAMERA:** Dusan Jaksimovic. **STRIH:** Petar Markovic. **HUDBA:** Igor Perovic. **HRAJÚ:** Nikola Kojo, Milos Samolov, Hristina Popovic, Goran Jevtic, Goran Navojec, Dejan Acimovic. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Radmila a Marko sú úspešní, mladí... a gay. V inej krajine by možno boli šťastní, ale v Srbsku musia každý deň čeliť urážkam homofóbnej väčšiny napriek tomu, že sa snažia žiť diskrétno a „neprovokovať“. Marko je aktivistom za práva homosexuálov a plánuje v Belehrade usporiadať populárny pochod Pride. V roku 2001 je to takmer neuskutočniteľný projekt a napokon aj dopadne tragicky a skončí krviprelievaním. Prejde desať rokov, ale situácia sa nemení. Nacionalisti a neonacisti sa opäť vyhrážajú masakrom, ak sa Pride uskutoční, a polícia odmieta účasť fakt, že je celkom fajn, keď sa človek líši od davu.

PREMIÉRA: 6. 9. 2012

Pr(e)dvoľbné sľuby

(The Campaign, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 85 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, KOMÉDIA
RÉŽIA: Jay Roach. **SCENÁR:** Chris Henchy, Shawn Harwell. **KAMERA:** Jim Denault. **STRIH:** Craig Alpert, Jon Poll. **HUDBA:** Theodore Shapiro. **HRAJÚ:** Will Ferrell, Zach Galifianakis, Jason Sudeikis, Sarah Baker, Dylan McDermott, Katherine LaNasa, John Lithgow, Dan Aykroyd. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Po tom, ako sa dlhoročnému kongresmanovi Camovi Bradymu podarí urobiť pred blížiacimi sa voľbami verejnú faux pax, párik mega-bohatých CEO sa rozhodne situáciu využiť, nasadiť protikandidáta a získať tak vplyv nad ich obvodom Severnej Karolíny. Na túto akciu si zvolia naivného Martyho Hugginsa, riaditeľa lokálneho turistického centra. Spočiatku sa Marty nezdá byť práve tou najideálnejšou voľbou, ale s pomocou svojich nových mecenášov, manažéra kampane a vďaka politickým stykom jeho rodiny sa čoskoro stáva súťažiacim, ktorý dáva charizmatickému Camovi dobrý dôvod na to, aby sa začal báť...

PREMIÉRA: 13. 9. 2012

Resident Evil: Retribution V tieni

(**Resident Evil: Retribution**, USA / Nemecko, 2012) DCP 2D + 3D, ŠÚP, 117 min., MP, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ / SCI-FI
RÉŽIA: Paul W. S. Anderson. **SCENÁR:** Paul W. S. Anderson. **KAMERA:** Glen MacPherson.
STRIH: Niven Howie. **HUDBA:** tomandandy.
HRAJÚ: Milla Jovovich, Sienna Guillory, Michelle Rodriguez, Kevin Durand, Oded Fehr, Bingbing Li. **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Už piate pokračovanie úspešnej filmovej adaptácie obľúbenej série videohier Resident Evil sa vracia vo formáte 3D. V piatom pokračovaní *Resident Evil: Retribution* smrteľný vírus, ktorý vyprodukovala spoločnosť Umbrella Corporation, aj naďalej pustoší Zem. Zo svetovej populácie sa stávajú légie mäsa, ktorými sa krmia Nemŕtvi. Jedinou nádejou na záchranu ľudstva je Alice. Neúnavne pokračuje v prenasledovaní tých, ktorí sú zodpovední za šírenie epidémie a vyvrcholenie tejto honby stúbuje odhalenie, ktoré ju donúti prehodnotiť, čo je skutočnou pravdou. Alice pokračuje v boji o svoje prežitie a prežitie ľudstva. Koniec je už blízko.

PREMIÉRA: 20. 9. 2012

(**Ve stínu**, Česká republika / Slovenská republika / Poľsko / Izrael, 2012) DCP 2D, ŠÚP, 96 min., MP 12, KRIMI / DRÁMA / TRILER
RÉŽIA: David Ondříček. **SCENÁR:** Marek Epstein, David Ondříček, Misha Votruba.
KAMERA: Adam Sikora. **STRIH:** Michal Lánský.
HUDBA: Jan P. Muchow, Michal Novinski.
HRAJÚ: Ivan Trojan, Sebastian Koch, Soňa Norisová, Jiří Štěpnička, Marek Tadič, David Švehlík, Filip Antonio.
DISTRIBÚTOR: Continental Film

Príbeh sa odohráva na jar roku 1953, kedy sa osobná odvaha trestala porovou. Klement Gottwald je mŕtvý a na jeho miesto nastupuje Antonín Zápotocký, ktorý pokračuje v repressiách a upevňovaní dominancie KSČ. Ústrednou postavou kriminálneho príbehu je kapitán Hakl, ktorého apolitický postoj a túžba po spravodlivosti privádzajú k novým skutočnostiam. Tie zo zdanlivo jednoduchého prípadu urobia komplikovanú záležitosť. V žánri film noir sa rozvíja ŠtB vykonštruovaný prípad, ktorý má odvraťiť pozornosť od národnej katastrofy. Vtedajšia menová reforma sa stala jednou z najväčších lúpeží v novodobých dejinách Európy.

► NOVINKY NA STR. 15

PREMIÉRA: 20. 9. 2012

Zem bez zákona

(**Lawless**, USA, 2012) DCP 2D, 115 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA / WESTERN / HISTORICKÝ
RÉŽIA: John Hillcoat. **NÁMET:** Matt Bondurant – román *The Wettest County in the World* (2008). **SCENÁR:** Nick Cave. **KAMERA:** Benoît Delhomme. **HUDBA:** Nick Cave, Warren Ellis.
STRIH: Dylan Tichenor. **HRAJÚ:** Tom Hardy, Gary Oldman, Guy Pearce, Shia LaBeouf, Jessica Chastain, Mia Wasikowska, Dane DeHaan, Jason Clarke.
DISTRIBÚTOR: Bontonfilm

Keď vo vašej krajine neplatia zákony, musíte si vytvoriť vlastné. Tým sa riadili aj legendárni bratia Bondurantovci, traja tvrdí chlapi, ktorí za čias prohibície obchodovali s načierno páleným alkoholom v malom mestečku Franklin County, v odľahlom kúte americkej Virgínie. Zatiaľ čo väčšina obyvateľov mestečka živorí, usilovným bratom sa darí. Nekalému podnikaniu vo Franklin County ale začínajú krušné časy, keď do mesta príde skorumpovaný zástupca šerifa Charlie Rakes. Kým väčšina obyvateľov sa podvoľuje jeho teroru, bratia Bondurantovci sa neplánujú podriaďovať nikomu... Film *Zem bez zákona* je nakrútený podľa skutočnej udalosti.

► Mariana Jaremková a Miro Ulman

Za tieňom tieň

► Mariana Jaremková

Vo svojom novom filme *V tieni* sa režisér David Ondříček vracia do stále ešte blízkej minulosti československých dejín, do dramatického obdobia 50. rokov minulého storočia. Kriminálny príbeh o boji jedinca s mocou prináša tému aktuálnu aj dnes. Koprodukčná snímka vstúpi do slovenských kín 20. septembra 2012.

Film *V tieni* zavedie diváka do jedného z najtemnejších období v dejinách bývalého Československa. Píše sa rok 1953 a kapitán Hakl (Ivan Trojan) vyšetroje ničím zaujímavé vlámanie do klenotníctva. Tajná polícia však v tomto bežnom prípade nájde možnosť vyrobiť z neho politickú kauzu, ktorá má odvraťiť pozornosť ľudí od blížiacej sa krízy. Do Prahy prichádza špecialista z NDR, major Zenke (Sebastian Koch, ktorý režiséra ohromil vo filme *Životy tých druhých*) a z jeho vyšetrovania vyplynie, že zlato bolo určené na podporu sionistického terorizmu. Kapitán Hakl ale tuší, že ide o podvod, a tak sa začína jeho boj s mocou.

„S nápadom prišiel môj otec,“ spomína na vznik filmu režisér. „Raz som mu vyčítal, že ma vždy učil, ako filmy robiť, ale menej, o čom by mali byť. Pýtal som sa ho na tému, ktorá by ho zaujímala. Povedal mi, že téma menovej reformy. Vtedy komunisti úplne zničili strednú vrstvu. Mňa zase zaujímala téma dobovej detektívky. S tým som prišiel za Marekom Epsteinom a on začal písať. Téma je pre mňa vzrušujúca až do dnešného dňa. Ide o boj proti nespravodlivosti, aj keď výsledok je neistý. Táto téma nás prenasleduje až dodnes. Myslím si, že Slovinci vedia o čom je reč, rovnako ako Česi.“

Dobová detektívka napokon našla svoju konečnú podobu v žánri film noir. „Film noir

je moja láska a chcel som si to skúsiť. Samozrejme, viem, aké je to ťažké. Musel som urobiť súčasný noir. Sám som zvedavý, ako to stredo-európsky divák prijme,“ hovorí Ondříček. Príbeh vychádza z reálneho obdobia a udalostí 50. rokov minulého storočia, ktoré výrazne menili dejiny bývalého Československa. „Film je akousi esenciou doby. Je v ňom zastúpené množstvo reálnych príbehov a množstvo fikcie. Boj jedinca proti nespravodlivosti sa, žiaľ, môže odohrávať v akomkoľvek období,“ vysvetľuje režisér.

Po rokoch zháňania financií film vznikol v česko-slovensko-poľsko-izraelskej koprodukcii. Slovenským koproducentom je Trigon Production. Ako kameramana si Ondříček vybral Adama Sikoru. „Je to ozajstný umelec,“ hovorí. „V Poľsku ho prezývajú Pán temnoty. To mi povedal, až keď som mu dopodrobna porozprával, ako by mal film vyzerať. Adam je veľmi vážny a uznávaný kameraman a je to skvelý človek. Bolo pre mňa ctou s ním pracovať.“ Atmosféru filmu dotvára aj hudba, ktorú skomponoval Jan P. Muchow a slovenský skladateľ Michal Novinski. „Do filmu som dal päť rokov života,“ hovorí režisér. „Spolu s hlavnými tvorcami sme si ho vypudali zo zeme. Je to naše dieťa a je nakrútený poctivo a bez kompromisu. Energia, ktorú sme do toho dali, je cítiť a verím, že si film nájde svojho diváka.“ ▲

V tieni (r. David Ondříček, Česká republika, Slovenská republika, Poľsko, Izrael, 2012)

Celkový rozpočet filmu: 2,9 mil. Eur (z toho podpora AVF 130 000 Eur)

Počet kópií, v ktorých sa film bude distribuovať v slovenských kinách: 8 DCP nosičov

■ FOTO: Continental Film

Pohľadnica z mesta Aš

► Mariana Jaremková

Režisérka Iveta Grófová je absolventkou Ateliéru animovanej tvorby a Ateliéru dokumentárnej tvorby na bratislavskej VŠMU. Jej celovečerným debutom je ale sociálne zameraná snímka na pomedzí dokumentárneho a hraného filmu **Až do mesta Aš**, s ktorou sa od medzinárodnej premiéry na tohtoročnom MFF Karlove Vary, kde súťažila v sekcii Na východ od Západu, šíria len dobré správy. Tento mesiac vstupuje do slovenských kín, distribučnú premiéru má 13. septembra 2012.

Mesto Aš je sídlom niekoľkých textiliek, ktoré profitujú z lacnej pracovnej sily. Väčšina jeho obyvateľov pracuje mimo mesta a len málo ich zostáva robiť za mizivý plat v textilkách, ktoré patria nemeckým podnikateľom. Pracovné sily preto dopĺňajú šičky z východného Slovenska a Ukrajiny, ktoré si doma nevedia nájsť prácu. Iveta Grófová bola jednou z nich. „Ja som sa do Ašu dostala prvýkrát ako 18-ročná, pár mesiacov som tam šila v jednej z textiliek, ktorá je nasnímaná aj vo filme,“ vysvetľuje režisérka svoj motív pre vznik filmu a pokračuje: „V takom veku ma prostredie v Aši naozaj šokovalo a veľmi rýchlo som odtiaľ zdrhla späť domov. Asi som sama potrebovala dostať odpovede na niektoré otázky, chcela som porozumieť tým životným okolnostiam, ktoré niektoré ženy dotlačia k rôznym až sebaďestruktívnym životným rozhodnutiam.“

Film sleduje životy dvoch dievčat Doroty a Silvie, ktoré pracujú v jednej z tovární, a pôvodne mal mať podobu výlučne dokumentárnej výpovede. Počas nakrúcania ale prekročil hranice hraného filmu, no pri oscilácii na pomedzí žánrov si zachoval vysokú mieru autenticity. „Spočiatku som do Ašu dlho chodila na prieskum, vyberala som si reálne prostredia, spoznávala ľudí a pripravovala sa na nakrúcanie dokumentu,“ hovorí debutujúca režisérka. „Takto som postupne získala do filmu autentických ľudí, ktorí stvárajú

samých seba a nakrútila som s nimi zopár čisto dokumentárnych obrazov, ktoré sú súčasťou filmu. S hlavnými ženskými postavami ale bol problém. Keď chcem nakrúcať film o dievčatách, ktoré pod vplyvom svojej zlej sociálnej situácie postupne vymenia prácu v textilnej fabrike za prácu v bordeli, alebo sa nechajú vydržiavať nemeckými dôchodcami, tak zachádzam do takej oblasti života, o ktorej tie reálne ženy už nechcú/nemôžu vypovedať stopercentne otvorene a úprimne. Potrebovala som ísť do hlbky a zároveň nájsť niekoho, na koho sa dá spoľahnúť. Viac žien, s ktorými som nakrúcala, mi v priebehu nakrúcania príliš rýchlo 'zdrhlo' do Nemecka. Pre mňa ale bolo dôležité rozprávať príbeh maximálne dvoch dievčat v dlhšom časovom období, aby som mohla čo najpresnejšie zachytiť proces, ktorým si takáto žena prejde od prvej práce vo fabrike až po odchod do Nemecka alebo do bordelu. Chcela som zachytiť ich motivácie k drsným životným rozhodnutiam, ktoré nezainteresovaný človek väčšinou odsúdi ako nemorálne. Preto som sa rozhodla do reálneho prostredia 'nasadiť' (ne)herečky.“

Využitie nehercov bolo kľúčové, rovnako ako ich osobné skúsenosti, bez ktorých by sa nepodarilo dosiahnuť maximálnu pôsobivosť filmu, pretože ten stavia na silnej sociálnej téme a otvorenosti jej výpovede. „Predobrazom hlavných

postáv boli niektoré reálne ženy z Ašu. Chcela som nájsť (ne)herečky s podobným temperamentosom a s podobnou životnou situáciou, aby mohli pri hraní zapojiť vlastnú životnú skúsenosť,“ spomína na hľadanie účinkujúcich Grófová. „Dorotka je vo filme typ dievčaťa, ktoré naivne sníva, je ľahko ovplyvniteľná, často udalosti skôr pasívne pozoruje a je neschopná niečo zmeniť. Silvia naopak situácie vytvára, posúva príbeh vpred. Je to taký špekulant, ktorý sa bráni voči drsnej realite rovnako drsnou hrou na blázna.“

Vstup hraných prvkov do filmu so sebou priniesol viaceré zmeny v scenári a tejto zmene sa museli prispôbiť aj hlavné hrdinky. Ich autentický prejav ale zostal hlavnou devízou snímky. „Neherci napriek vopred nachystanej a dohodnutej situácii podľa scenára a s vopred pripravenými lokáciami akoby počas nakrúcania zabúdali na prítomnosť kamery a 'prepadli' svojej role, v ktorej sú doma aj vo svojom reálnom živote,“ potvrdzuje Grófová. „Veci sa dejú a nikto to vlastne nehrá, situácie majú svoj vlastný vývoj a kamera je iba pozorovateľom diania. A vôbec neváď: 'Stop, pôjdeme ešte raz!'. Situácia sa z hranej po chvíli opäť prekopí na čisto autentickú a na povrch vychádzajú nové neplánované akcie a spontánne dialógy. Takto vznikol pestrý materiál, v ktorom sa objavilo veľa neplánovaných obrazov, ktoré navyše boli lepšie ako tie dopredu

pripravené na papieri. V tejto fáze som spolu so scenáristom Marekom Leščákom začala nanovo budovať presnejší scenár, ktorý vychádza z nakrúteného materiálu. Na základe tohto 'hraného' scenára boli potom dokrútené nové chýbajúce obrazy, ktoré boli s nehercami snímané metódou hraného filmu. Museli byť nakrútené presne, aby začal film fungovať ako celok.“ Autentickým záberom sa tak muselo podriaadiť aj snímanie „hraných“ pasáží. Iveta Grófová aj preto oceňuje prácu kameramanky na výslednej atmosfére filmu. „Bolo pre mňa šťastím spolupracovať s kameramankou Vierkou Bačíkovou, ktorej hlavnou prednosťou je jej schopnosť nachádzať výtvarné obrazy v neštylizovanom prostredí. Vie vycítiť, aký spôsob snímania je pre ktorú situáciu najprírodzenejší, pracuje s veľkou pokorou, kamera sa prispôbuje vzniknutej situácii a protagonistom, nie naopak. Bez jej citlivej práce za kamerou by som autenticitu dosahovala veľmi ťažko.“

Debutová časozberná snímka Ivety Grófovej po ôsmich rokoch práce vstupuje do slovenských kín. Režisérka ju vyprevádza slovami: „Želala by som si, aby oslovila práve mierou autenticity a, samozrejme, príbehom hlavných postáv Dorotky a Silvie, za ktorým sa skrývajú mnohé podobné a často oveľa drsnejšie príbehy reálnych žien z Ašu a okolia.“

Až do mesta Aš (r. Iveta Grófová, Slovenská republika, 2012)

Celkový rozpočet filmu: 350 000 Eur (z toho podpora MK SR 49 900 Eur, z toho podpora AVF 42 200 Eur)

Počet kópií, v ktorých sa film bude distribuovať v slovenských kinách: DCP + Blue-ray

Iveta Grófová (v strede) počas nakrúcania v jednej z textiliek v Aši. • FOTO: Protos Productions

FOTO: Miro Nôta

Pri filme chcem viac, ako len ísť na istotu

► Natália Bokníková (filmová publicistka)

Peter Kerekes (1973) sa narodil v Košiciach. Vyštudoval réžiu hraného filmu na VŠMU, ale srdcom ho to ťahá viac k dokumentu. Má za sebou úspešné dokumentárne filmy *66 sezón* (2003) a *Ako sa varia dejiny* (2009), ktoré zaznamenali medzinárodný ohlas. Nakrúcal vo viacerých zahraničných koprodukciami, jeho filmy vychádzajú na DVD mimo Slovenska. Momentálnou výzvou je pre neho japonsko-slovenský projekt – celovečerný film, ktorý vznikol na objednávku dánskeho DOX: lab.

Na čom momentálne najviac pracuješ?

– S Ivanom Ostrochovským a Paľom Pekarčíkom končíme nakrúcanie *Zamatových teroristov*. Robíme na tom filme už dosť dlho. Spočiatku to bol film o boji proti komunizmu, o tej konkrétnej dobe. Medzitým sme s tými slovenskými protagonistami strávili veľa času a zrazu sa z filmu vylúpla ďalšia téma. Je to film o láske a sám som zvedavý, čo z toho nakoniec vyplynie. Všetci traja ako režiséri vieme, že by sme formálne mohli ísť na istotu – tie príbehy sú silné a keby sa prestrihali archívnymi zábermi, malo by to zaručený efekt. Vedeli by sme ísť za filmom, aký sme si v príbehu vopred napísali. Ale to, čo je za tým, nám nedá spať. Žánrovo sú *Teroristi* na hranici hraného a dokumentárneho filmu, vlastne na hranici všetkého. Ja som taký film ešte nikdy nerobil – sme traja režiséri, ktorí vstupujú do všetkých troch príbehov. Začiatkom budúceho roka, možno na jar, by sme ho chceli pustiť do kín.

Kto bude film distribuovať?

– Ešte je skoro o tom hovoriť, ale so všetkou pravdepodobnosťou nová distribučná spoločnosť Filmtopia. Chceli by sme film premietť aj v ďalších inštitúciách a priestoroch mimo kín a klubov, ako je napríklad Tabačka v Košiciach, Stanica Záriečie alebo iné alternatívne formy distribúcie.

Vraj vám nedávno pribudol jeden nový koproducent filmu?

– Celkom čerstvá novinka je, že na tento film máme chorvátskeho koproducenta a dostali sme naň podporu aj z chorvátskeho fondu – dvadsať päť tisíc Eur. Som z toho príjemne prekvapený. Malá časť filmu sa odohráva v chorvátskom Rovinji ako reminiscencia. Myslím si, že to môže byť aj vďaka filmu *Ako sa varia dejiny* – na Balkáne vyšlo exkluzívne DVD tohto filmu s titulkami všetkých jazykov krajín bývalej Juhoslávie. Tým, že film bol v bývalej Juhoslávii úspešný, dostali sme peniaze aj na *Teroristov*.

Už dlhšie v názkoch spomínaš pripravovaný japonsko-slovenský film s tajomným podtitulom „objektívny film o láske“. Nenastal čas povedať o tomto projekte viac?

– Idem robiť film s veľmi slávnym japonským režisérom Kazuhiro Sodom. Hovorím o tom

zatiaľ opatrne, ale nie z hľadiska zabezpečenia alebo financovania, ale skôr z hľadiska témy. Je to film o láske a riešime milostné vzťahy medzi Čechoslovákmi a Japoncami. Dobovo je téma ohraničená do roku 1989.

Ako si sa dal dokopy práve s japonským režisérom? Poznali ste sa už predtým?

– Nepoznali. Táto spolupráca nevznikla romanticky, ale je to skôr „manželstvo“ pre peniaze. Organizácia DOX: lab, ktorá sídli pri festivale CPH: Dox v Kodani, vymyslela projekt, v rámci ktorého dá dokopy desať európskych a desať neeurópskych režisérov. V podstate sa snažili dať dokopy ľudí, ktorí sú podľa ich doterajšej práce štýlovo absolútne nekompatibilní. Strávili sme s Kazuhiro v Dánsku týždeň, počas ktorého sme sa mali zoznámiť a vymyslieť projekt. On robí striktné observačné filmy bez scenára či dokonca námetu. Jednoducho ide na miesto a čaká, čo sa udeje. Sám si robí kameru, strih aj zvuk. A vlastne sám si filmy aj distribuuje. Celkom opačne ako ja, ktorý robím na film, mám scenár, koncept a pri nakrúcaní zasahujem do diania.

V akej fáze prípravy filmu ste teraz?

– Momentálne sme vo fáze toho, čo ja nazývam rešerše a čo Soda nazýva nakrúcanie. Nakrúcali sme týždeň v Čechách, kde sme našli úžasných respondentov. V októbri idem do Japonska, potom zase Soda príde na Slovensko a do Čiech. Ako projekt to vyzerá veľmi zaujímavo. Skúmajme dva rozdielne svety, medzi ktorými je veľká vzdialenosť. Tie podoby lásky sú rôzne, cez platonické zamilovania, množstvo nevier, nešťastných lások a sklamaní, až po šťastné spoluzitie v Osake. So Sodom sme si to tak pateticky nazvali, že je to film o pamäti a o koži. Ľudia spomínajú na to, čo sa stalo pred dvadsiatimi až päťdesiatimi rokmi. Partneri si pamätajú iné veci, každý pripisuje dôležitosť inému detailu, iným spomienkam a atmosféram, menia sa ich hodnotové systémy. Niektoré veci na tom filme sú krásne tým, že nie sú vyrozprávané. Zaujal ma príbeh jednej tlmočnice, ktorá sa zamilovala do Japonca, avšak nikdy sa neocitli sami, mimo väčšej skupiny. Celý ich vzťah sa odohral len na základe očných kontaktov. O tom, čo sa dá prerozprávať, netreba nakrúcať film. Ale niektoré

FOTO: Miro Nöta

veci sa nedajú len prerozprávať, je to aj o tom, ako sa ľudia pri spomínaní pozerajú, ako niektoré veci nechcú povedať. A to je pre mňa na tom to najlákavejšie – že sa to nedá povedať, ani prerozprávať, ale musíš to nakrútiť, lebo je to naozaj o obrazoch.

Ako ste si sadli so Sodom?

- Zaujímavé je, že Soda študoval filmovú réžiu v New Yorku a učil ho Vojtěch Jasný. Výhodou teda je, že náš filmový background, naše referenčné body tvoria prakticky rovnaké európske filmy, takže keď sa chceme k niečomu vzťahovať, čo sa nám páčilo, máme rovnaký literárny a filmový základ. Pre oboch akoby tento film znamenal návrat do filmovej školy, každý si musíme prehodnotiť svoj filmový jazyk.

Si prvým Slovákom, ktorý pre DOX: lab nakrúca? A kedy by mal byť film dokončený? Aký bude dlhý a koľko v ňom bude príbehov?

- Áno, som prvý Slovak. A je to aj po prvýkrát, kedy sa tento projekt robí tak naširoko. Minulý rok spolupracovali piati dánski a piati mimo-európski režiséri. DOX: lab hneď po prvom roku zaznamenal taký úspech, že sa rozšíril na desiatich režisérov a celý projekt má väčší rozpočet. Niektoré filmy sú už dokonca hotové, my sme so Sodom poslední. Dostali sme teraz peniaze na vývoj z dánskej strany aj zo Slovenska. Momentálne na tom pracujeme s tým, že to bude celovečerný film. Možno sa to zdá komplikované, ale ide iba o dve krajiny. Uvidíme, koľko bude nakoniec použiteľných príbehov k celkovému konceptu filmu, ale zatiaľ pracujeme asi s dvadsiatimi príbehmi.

Kedy bude na svete DVD s filmami 66 sezón a Ako sa varia dejiny?

- DVD oficiálne pokrstíme teraz na jeseň, vydáva ich Magic Box. Filmy samotné zostávajú v pôvodnej verzii a minútáži. Film 66 sezón sa robil veľmi dlho a komplikovane. Neprepisoval sa totiž z digitálnej bety, ale nanovo sa skenoval negatív, urobili sa nové farebné korekcie, vyčistili sa všetky zvukové nezrovnalosti. K filmu Ako sa varia dejiny sme pridali tri bonusy, nakrútené veci, ktoré som osobne mal veľmi rád, len už sa nezmestili do filmu. Oba filmy majú titulky

vo viacerých jazykových verziách – angličtina, nemčina, francúzština a španielčina.

Máš rozpracované aj nejaké nové projekty pre televíziu?

- Pre STV sme spolu s Alexandrou Ševčíkovou vymysleli projekt o couch surfing – komunita cestovateľov, ktorí si navzájom poskytujú ubytovanie vo vlastnom dome, ktorý producenty zastrešuje Olinka Hromkovičová. Vznikol na základe myšlienky, že v niektorých európskych krajinách sa deje všeličo možné a my o tom vieme akurát zo správ, ktoré preberie TASR alebo nejaké noviny, no Slovensko tam nemá vyslaného žiadneho spravodajcu. Napríklad kvôli gréckej kríze padla slovenská vláda, ale my prakticky netušíme, ako tí Gréci žijú. Couch surfing je ideálny, najlacnejší a najintímnejší spôsob, ako sa to dozvedieť. Takže sa do nejakej krajiny vyberú vždy dvaja couch surferi, režisér a kameraman, ktorí by mali byť zároveň aj partnerskou dvojicou, a žijú s tými miestnymi ľuďmi desať dní. Idú tam s nejakou predstavou či predsudkami, nakrúcajú ľudí, u ktorých bývajú, vstupujú s nimi do konverzácie. Nejde o žiaden pseudoobjektívny dokument „tvorca za kamerou“, ale idú doslova s kožou na trh. 5. septembra bude mať premiéru pilotný diel, ktorý sa nakrúcal v Grécku a robili ho Janka a Štefan Bučka.

Nevyznieva ten formát trochu bulvárne? Akoby kopíroval princíp reality šou?

- To, samozrejme, závisí od tvorca. Preto vyberáme také dvojice, aby to bulvárny charakter nemalo. Princíp je dostať sa k miestnym ľuďom blízko a autenticky zachytiť, čo prežívajú, čím prechádzajú. Ak sú tvorcovia vnímaví ľudia, nemôže z toho vzniknúť nič zlé. V projekte, ktorý sme ponúkli televízii, sme ako tvorcov vybrali vyslovene zaujímavé osobnosti. Napríklad Diana Fabiánová so svojím partnerom, Iveta Grófová s Joannou Kožuch, Jana Mináriková s Dušanom Bustinom, Vlada Plančíková a ďalší. Plánujeme vyrobiť dvanásť dielov, ktoré by sa nakrúcali napríklad v Baskicku – ten by robila Diana Fabiánová, potom v Španielsku a Portugalsku, kde to v najbližších mesiacoch vyzerá z hľadiska ekonomiky na „zaujímavé“ časy, ďalej v Srbsku, ktoré rieši svoj vstup do Európskej únie, a tiež

v Turecku, ktoré by malo byť členom EÚ, a napokon aj v Škótsku, ktoré čaká referendum o samostatnosti.

Viacrát si spomínal aj pripravovaný film o náhradníkoch kozmonautov. V akom štádiu prípravy je tento film?

- Dalo by sa povedať, že len dokončujeme vývoj. Trvalo nám dva roky, kým sme sa dostali k Rusom bližšie. Pri prvých stretnutiach to bolo veľmi oficiálne, tie ďalšie boli už osobnejšie, kamarátske. Jednoducho to potrebuje čas, dokument neoklameš. Kým s tými ľuďmi nevypiješ niekoľko káv, pív alebo vodiek, jednoducho to nefunguje. Z tých amerických náhradníkov máme dobré vzťahy len s dvomi, ostatné sú všetko len oficiálne kontakty. Fakt je, že Rusi sú, okrem Iriny Bojanovnej (náhradníčky Tereškovovej), všetci dôchodcovia, takže tam to bolo iba o prekonaní nejakej osobnej bariéry, aby začali rozprávať. Ale pri tých Američanoch je to pre nás komplikovanejšie – oni sa síce do kozmu nedostali, ale boli súčasťou výskumu a letovej prípravy, a to sú šialene vyťažení ľudia, takže je ťažké sa s nimi zladíť a stretnúť.

Produkuješ aj niečo, na čom sa autorsky, napríklad ako režisér, nepodieľaš?

- Produkujem jeden film, ktorý režíruje Honza Gogola. Je o školských exkurziách, ktoré sa konajú napríklad na Aurore v Rusku, v Norimbergu, v Berlíne pri múre, v Ríme, pretože tam bola podpísaná dohoda o Európskej únii, a na Balkáne kvôli súčasným nepokojom a vojnám. Film zobrazuje propagandu, ktorú sa štát snaží deťom dostať do hlavy v kontraste s tým, čo si tie deti reálne z toho zoberú. Má vtípnú atmosféru a je zaujímavý v rôznych európskych kontextoch. Honza sa zameriava aj na súkromný život sprievodcov – napríklad sprievodca po Aurore robí túto robotu už štyridsať rokov. V Norimbergu je zase sprievodcom mladý chalan, ktorý sa interaktívnou formou snaží deťom ukázať, čo je to fašizmus a aké ľahké je vyrobiť diktátora. ▲

Kino Lumière už má svojich stálych divákov

► Simona Nôtová

Pred rokom otvorilo dve zo svojich kinosál Kino Lumière – Kino Slovenského filmového ústavu (SFÚ), ktoré sídli na Špitálskej ulici 4 v Bratislave. Niekdajšie Charlie centrum a predtým Filmový klub si na svoj nový názov zvykli rýchlo. Zvykli si naň aj diváci kina, stáli aj príležitostní, ktorí ho navštevujú od septembra minulého roka. Aký úvodný rok má Kino Lumière za sebou a čo chystá do budúcnosti?

„Slovenský filmový ústav má kino v plnej správe po prvýkrát. Keďže z tohto hľadiska je začiatčovníkom a nováčikom na trhu, po jeho otvorení bol prvoradý proces hľadania a zapracovania systému, ako čo možno najefektívnejšie a najlepšie kino prevádzkovať,“ spomína na začiatky prevádzkovania Kina Lumière jeho manažérka Zita Hosszúová. Kino sa rýchlo zabehlo a za jedenásť mesiacov svojej činnosti jeho predstavenia navštívilo 31 243 divákov, pričom 2 588 z nich prišlo na slovenské filmy. „To je pre mňa stav, ktorý som chcel docieľať,“ hovorí Peter Dubecký, generálny riaditeľ SFÚ a pokračuje: „Znamená to, že skoro 20 percent návštevnosti Kina Lumière sú diváci na slovenské filmy, čo len podporuje našu myšlienku do budúcnosti, že keď sa budú využívať štyri kinosály, tak jedna bude zameraná výlučne na slovenskú kinematografiu.“ Celkovo za obdobie úvodných jedenástich mesiacov prišlo najviac ľudí na projekcie filmu Larsa von Triera *Melancholia* (1 673 divákov), po ňom nasledovali filmy *Le Havre*, *Dom*, *Alois Nebel* a *Miestnosť samovrahov*. Je veľmi pozitívne, že v tabuľke piatich najnavštevovanejších filmov figurujú aj dve slovenské koprodukcie – *Dom* Zuzany Liovej a *Alois Nebel* Tomáša Luňáka. Podľa slov Petra Dubeckého to potvrdzuje správne nasmerovanie dramaturgie kina, ktorá „poskytuje široký pohľad hlavne na európsku a domácu kinematografiu“.

Dramaturgia namierila na správnych divákov

Pred rokom Kino Lumière vzniklo so zámerom dať priestor artovým snímkam – domácim, európskym aj svetovým, ktoré inde priestor nemajú.

Zita Hosszúová spresňuje, že dnes „výber filmov podlieha nastaveným kritériám – sústredujeme sa predovšetkým na klubové tituly a cieľovou skupinou je klubový divák. Programovanie má v rukách šesťčlenná programová rada, ktorá odporúča tituly na uvedenie, zároveň jednotliví členovia majú kompetencie navrhovať konkrétne cykly. Programovými prioritami kina sú slovenský film, európska kinematografia a archívne kino. Slovenské filmy sa snažíme uvádzať s anglickými titulkami, aby sme tak vyšli v ústrety zahraničným študentom a návštevníkom Bratislavy a umožnili im zoznámiť sa aj so slovenskou kinematografiou“. Okrem projekcií filmov sa v kine konajú aj rôzne festivaly a prehliadky, za jedenásť mesiacov sa v priestoroch Kina Lumière uskutočnili podujatia Jeden svet, MFF Bratislava, Febiofest, Festival frankofónneho filmu, ale aj komornejšie akcie, ako napríklad Dni nórskeho filmu, prehliadka filmov k semináru *Obraz kolektívizácie Slovenska* a ďalšie. Kino slúžilo ako miesto pre rôzne krsty (DVD Dušana Hanáka, DVD Zlatá šedesáťá, DVD Róberta Švedu, publikácia Pavla Branka), slávnostné premiéry domácich i zahraničných titulov (*Miestnosť samovrahov*, *Muži revolúcie*), výstavy (*Premalované Rudolfa Filu*, ktorá trvá dodnes), ale aj ako priestor pre nominačné prehliadky Slovenskej filmovej a televíznej akadémie. Podstatná je však dramaturgia samotného kina. Aké cykly alebo projekcie sa za spomínané obdobie vyprofilovali ako stále? „Pravidelné sú filmotékové filmy: archívne kino, každý mesiac zamerané na jednu tému, výročia a osobnosti, premiéry, *EuroFilmClub* a *Kino-Ikon Plus*,“ vymenúva Zita

Hosszúová, ktorá zároveň upozorňuje na dôležitý kontakt s divákom. „Svojich stálych divákov majú najmä projekcie filmov z archívneho fondu SFÚ. V kinosále K2 ich stretávame minimálne raz do týždňa. Je veľmi príjemné opakovane vidieť ľudí, ktorí do kina prichádzajú z jediného dôvodu – vstúpiť do vnútorného dialógu s filmovým umením.“ Peter Dubecký v tejto súvislosti zdôrazňuje unikátnosť projekcií i samotného kina, pretože „filmotéku môžeme sprostredkovať len v jednej kinosále, a to v kinosále K2 Kina Lumière ako v jedinej kinosále na Slovensku“.

Často rozhoduje aj technológia

Kino – to však nie sú iba filmy. Tie je totiž potrebné divákovi premietnuť. Pred otvorením kina v septembri minulého roka obe jeho kinosály na prízemí prešli základnou technickou úpravou. Podľa slov Zity Hosszúovej kino aktuálne disponuje „projektormi 35 mm a premietame i z nosičov Blu-ray, DVD, prípadne ďalších video formátov“. V dnešnej dobe je však nevyhnutná digitalizácia projekčnej techniky v horných kinosáloch. Peter Dubecký dopĺňa, že „digitalizácia dvoch horných kinosál, predovšetkým kinosály K1, by sa v spolupráci s Audiovizuálnym fondom mohla zrealizovať do konca tohto roka“. Kino však čaká celková rekonštrukcia, počas ktorej sa sprístupní aj podzemná časť objektu s dvoma ďalšími kinosálami. „V tejto chvíli sa čaká na vysúťaženie dodávateľa stavebných úprav, nutných v suterénnom priestore. Akonáhle sa tieto práce uskutočnia, čo je maximálne sto dní od účinnosti Zmluvy o diele s úspešným záujemcom, začne v spodných priestoroch fungovať digitalizačné pracovisko v rámci národného projektu *Digitálna audiovizia, kód ITMS 21120120006*, ktorý je financovaný z prostriedkov EÚ. Mali by v ňom byť vybudované špičkové priestory s technológiami, ktoré by nielen digitalizovali filmy zo SFÚ, ale toto digitalizačné pracovisko bude slúžiť aj na prezentačné účely a kompletnú inventarizáciu audiovizuálneho dedičstva, ktoré máme na Slovensku,“ vysvetľuje súčasný stav celého objektu Kina Lumière, predovšetkým jeho spodných priestorov, Peter Dubecký.

S celkovou rekonštrukciou súvisí aj sprevádzkovanie kaviarne na prízemí kina. Tá chýba bežným návštevníkom, ale aj ľuďom z audiovizuálneho prostredia, ktorí tento priestor – ako niekdajší

stánok slovenského filmu – navštevovali aj v minulosti. Tieto slová potvrdzuje aj Peter Dubecký, keď hovorí, že „k dobrému kinu by sa patrilo dať si šálku dobrej kávy alebo pohár dobrého vína“ a nadväzuje, že „kaviareň je v súčasnosti v štádiu rozpracovanosti, pretože pokiaľ nebude dobudovaný spodný priestor digitalizačného pracoviska v rámci národného projektu *Digitálna audiovizia*, s ktorým priamo súvisí možnosť otvorenia kaviarne z hľadiska vybudovania spoločnej infraštruktúry, nebude to možné. Preto kaviarenský priestor kina zatiaľ využívame len občas, napríklad na premiéry, čaše vína, spojené s otvorením festivalov, s krstom publikácií, DVD a podobne. Uvedomujem si, že kaviareň tomuto priestoru veľmi chýba a verím, že v roku 2013 bude aj tento priestor sprevádzkovaný“.

Kino Lumière sa otvára viac a viac

Splnilo teda Kino Lumière predstavu, ktorú od neho generálny riaditeľ SFÚ, Peter Dubecký zatiaľ očakával? „Uprímnepoviem, že predstava, ktorú mám o priestore kina, je zatiaľ naplnená na 50 percent, ak budem optimista, tak na 60 percent. Dôvody sú jednoduché. Hráme v skrátenom režime, v každej kinosále len dve predstavenia denne. Moja predstava je, aby sa tie dve kinosály využívali na tri predstavenia denne, cez piatky a soboty na štyri predstavenia denne. Tiež chcem, aby sa robili predstavenia pre seniorov, tzv. Seniorský filmový klub, aby boli predstavenia pre deti, aby sa kino výraznejšie profilovalo aj prácou s mládežou, aby sa konali edukatívne projekty, akým je napríklad *Film a škola*. Od októbra by sme radi spustili projekt, ktorý by mohol byť návratom bývalej Malej filmovej akadémie a v 70. rokoch minulého storočia ho zabezpečovali *Laco Volko* s *Ferom Gyárfášom*. Radi by sme pokračovali v tejto činnosti, pretože si myslím, že možnosť uviesť film s prednáškou a po filme s diskusiou, môže byť zaujímavé nielen pre profesionálov, ale aj pre laickú verejnosť. Kino Lumière je podľa mňa priestor, ktorý bol na to zvyknutý, a zasluží si to aj dnes.“ Najbližšie sa v Kine Lumière uskutoční už 18. ročník nekomerčnej putovnej prehliadky Projekt 100, ktorá predstaví desiatku výnimočných filmových diel a tentoraz aj jeden archívny špeciál. Prehliadka začne 6. septembra a potrvá do 31. decembra 2012. ▲

Také úplne nefajn

► Zuzana Mojžišová (filmová teoretička)

Recenzent to má niekedy fakt dosť ťažké. Je pekné písať o filmoch, ktoré sa mu páčili, zanechali v duši, v mysli či v oku stopu. Má zmysel hovoriť o projektoch, čo sa vopred predviedli mohutnou reklamou, alebo si ich na konto pripísali slávni autori, a potom sklamali. Ale niekedy je to také nefajn, že by bolo lepšie o veci nenapísať ani slovo, aby sa na ňu čo najskôr zabudlo. Myslím, že to je prípad filmu Pala Janíka ml. **Tak fajn**. Na druhej strane je tu však povinnosť médií informovať a povinnosť slovenského recenzenta prednostne si všímať slovenskú kinematografiu.

Vedci niekedy aj celé roky tvrdo vykonávajú nejaký výskum, ktorého napokon jediným výsledkom je poznanie, že tadiaľ, kadiaľ sa snažili ísť, cesta nevedie. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že energia vložená do výskumu nezodpovedá výsledku. Ale vo vede má aj tento jediný výsledok často nesmiernu cenu, lebo všetci nasledovníci už vedia, že tam a vtedy išlo o slepú koľaj, že sa treba vybrať iným smerom, už nikto ďalší z vedcov nemusí strácať čas a sily chodením po tej konkrétnej ceste. Oblasť umenia sa v istých črtách vedeckému výskumu podobá. Tiež sa (niekedy) snaží posúvať hranice nášho (aj čisto subjektívneho) poznania, prípadne dokázať, kde je les zarúbaný. Z určitého uhla by sme mohli film *Tak fajn* nazvať výskumom. Overovaním autorovej hypotézy, že slovenské publikum už roky prahne po niečom, čo tu ešte nebolo, že potrebuje mať ľahkú hudobnú romantickú komédiu.

Na internete sa dá dosurfovať k vysvetleniu, ktoré trojjediný Palo Janík ml. – scenárista filmu, režisér aj kameraman – podáva k svojej snímke *Tak fajn*. „*Mal som to v hlave, presne som to videl. Chcel som to po americky – široké zábery, farebné, veselé, dobrá hudba, proste normálna*

béčková americká komédia. Keď som tam žil, dosť som ich ,vykukával', veľmi tam fičia, a toto som chcel nakrútiť. Moja ambícia bola urobiť niečo proti tomu, čo sa učí v škole, že to musí mať hĺbku, musí to byť umelecké. Ja som chcel pravý opak. Povrchnú komédiu, pri ktorej si ľudia oddýchnu. Ako keď si pozerám fotky z kamarátovej dovolenky.“ Súdny človek sa až čuduje, že sa do pár riadkov zmestí toľko fatálnych protirečení. K tým najmarkantnejším zopár vlastne nenástojčivých otázok, lebo jasne predznamenávajú odpovede: Je možné oddýchnuť si pri niečom povrchnom? Nie je povrchnosť natoľko rozčulujúci jav, že sa pri nej nedá oddychovať? Čo to je za fenomén, keď sa niekto vyjadruje umeleckými prostriedkami, vyrobí film, určený do kín – teda voľky-nevoľky sa snaží o umenie –, ale pritom hovorí, že on vlastne nechcel urobiť umenie? Ako môže na diváka zapôsobiť, keď ho autori tak flagrantne podceňujú? Je možné k niečomu vyrobiť béčko, keď v danom teritóriu nejestvujú nijaké áčka (niečo ešte nejaká áčková tradícia)? A dalo by sa položiť aj niekoľko otázok, ktorých správne odpovede by boli v rozpore s odpoveďami, aké môžeme nájsť v snímke *Tak fajn*. Aké parametre

by malo mať niečo, čo sa nazýva ľahkým umením? Čo je to komédia? Čo znamená romantický ako žánrová kategória? Kedy sa postava stáva charakterom? V čom spočíva kvalitné komediálne herectvo? Kedy môžeme povedať, že film je filmom hudobným? Ako pôsobí takmer ničím nenaplnený americký široký záber? Musí mať film nevyhnutne – ako sa voľakedy hovorilo – hlavnú myšlienku?

Dejová línia Janíkovho filmu je prostá. Dve partnerské dvojice sa vydajú z Bratislavy na dovolenku k Jadranskému moru v parádnom snehobielom „béemvččku“ so sklápacou strechou. Milanko (Majo Labuda) je synom veľmi bohatého a prehnane starostlivého ocka (Marián Labuda). Milankova priateľka Beatka (Barbora Žilecká) je krásna, Milanka takmer bezvýhradne miluje, ale šťve ju, že Milanko sa stále, aspoň prostredníctvom telefónu, venuje svojej práci. Miki (Tomáš Palonder) je spevák, asi nevelmi úspešný, vetroplach a srandista, Milankov priateľ ešte zo stredoškolských čias. Mikiho družka Janka

(Zuzana Norisová) s nimi napokon k moru nevyrazí, lebo si zabudla ružové šľapky, a tie sa stanú dôvodom prudkej partnerskej hádky. V slnečnom Chorvátsku by ich (aj nás) mala po príchode čakať celá plejáda veselých a prekvapivých zápletiok, ale sú to len otrepané drobné situácie – napríklad ježko v kúpeľni, rak v aute, v reštaurácii zle objednané jedlo, prevrátená nafukovačka, malé plavky, benzín natankovaný od „džláku“...

Keď si pozerám fotky z kamarátovej dovolenky, nech by už boli akokoľvek banálne, čosi tej akcii dodáva hĺbku. Skutočnosť, že sa práve dozvedám o čase, ktorý prežil niekto, na kom mi záleží, koho ľúbim. Milanka, Beatka a Mikiho neľúbim. Vo filme, v jeho dejí, charakteroch, obrazovom spracovaní, v humore (dokonca ani v tej hudbe) som nenašla dôvod, aby som ich ľubiť mohla.

Film Pala Janíka ml. *Tak fajn* má snáď jediný význam – dozvedeli sme sa veľmi razantne, kadiaľ cesta nevedie. Nasledovníci by to nemali stratíť zo zreteľa. ▲

Tak fajn (Slovenská republika, 2012) **_RÉŽIA_**: Palo Janík ml. **_SCENÁR_**: Palo Janík ml. **_KAMERA_**: Palo Janík ml. **_STRIH_**: Dali Liška **_HUDBA_**: rôzni autori a interpreti **_HRAJÚ_**: Marián Labuda ml., Barbora Žilecká, Tomáš Palonder, Zuzana Norisová, Marián Labuda st. a ďalší. **_MINUTÁŽ_**: 90 min.

Východonemecká White Power

► Žofia Bosáková (študentka audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU)

Filmy, ktoré zobrazujú súčasné Nemecko, nie sú častým artiklom v slovenskej kinodistribúcii. Od júla ale slovenskí diváci majú možnosť vidieť prvotinu nemeckého režiséra Davida Wnendta *Bojovníčky*, ktorá ukazuje život tamojších mladých ľudí a vplyvy, ktoré ich formujú.

Jedným z najznámejších nemeckých režisérov, aj u slovenských divákov, je Tom Tykwer. Vo svojej tvorbe situuje filmové rozprávanie do sveta, ktorý je viac univerzálny ako stredo/západoeurópsky, čo súvisí s ambíciami jeho prevažne žánrových diel osloviť medzinárodné publikum. Výnimku v nemeckej kinematografii predstavuje Andreas Dresen. Jeho filmy sa pravidelne objavujú nielen na festivaloch v Cannes či v Berlíne, ale aj na festivaloch v okolitých krajinách a ako súčasť televíznych filmových klubov. U nás distribuované jeho *Siedme nebo* (2009) alebo *Konečná uprostred cesty* (2011) sú komorné portréty nevýnimočných ľudí, ktorí musia odrazu riešiť nie práve konvenčné životné situácie. (Východo)nemecké reálie sú zviazané s konštrukciou postáv nenásilne, no ich vplyv je jasný a zreteľný. Spolu s dokumentaristickou štylizáciou filmového rozprávania – síce nie takou extrémnou ako v *Dogma* filmoch – umožňujú raritný kontakt s daným prostredím.

Režiséra filmu *Bojovníčky* Davida Wnendta spája s dresenovským rukopisom aj hĺbkové poznanie „východonemeckej situácie“ – nezamestnanosti, nárastu rasovo motivovaných násilných

činov voči prisťahovalcom a inklinácie mladých ľudí k neonacistickým skupinám. Sám režisér netajil prekvapenie, že len hodinu cesty od jednej z aktuálnych trend udávajúcich metropol európskej kultúry, sú spoločenské pomery také odlišné. Niekoľkoročná vlastná reflexia tohto stavu sa pretavila do konkrétnej podoby v jeho absolventskom debute o dvoch dievčatách spätých s neonacizmom. Štylizácia jeho *Bojovníčok* je civilná, uveriteľnosť scén závisí od protagonistov – režisér ich obsadil miestnymi obyvateľmi. Spomedzi všetkých vyniká hlavná hrdinka Marisa, členka neonacistickej skupiny. Tá začína prehodnocovať východiská, ktorými sa dovtedy riadila. Napätie a nejednoznačnosť jej charakteru režisér od úvodu buduje pomocou dvoch odlišných pólov správania sa – jemnosti, prejavujúcej sa vo vzťahu k svojmu umierajúcemu starému otcovi, a krutosti voči vietnamským a afganským imigrantom. Na jej postave Wnendt ilustruje jednu z možných príčin sympatizovania s neonacistickými myšlienkami. Režisérov pohľad neguje vnímanie Západu ako bezproblémového miesta, ktorý oslavuje myšlienky multikulturality a demokratických princípov ako završenia jednej fázy historického

vývoja. Kríza vyplývajúca z iluzórnej rovnosti ľudí, ktorú súčasný systém nie je schopný uspokojivo zvládnuť, pridáva silu podobným hnutiam. Ich proklamované heslá o tom, že stoja za národom a chcú skutočne riešiť vznikajúce problémy, oslovujú mladých ľudí, ktorí v rodinnom prostredí nenachádzajú pochopenie. Nekomunikácia a nedôvera v rodinách poháňa podľa režiséra neistých a nepochopených jedincov k zárukám, tzv. *kamradenschaftom*, vyčleňujúcim sa voči väčšinovej spoločnosti násilím, neprijímaním jej oficiálnych zákonov a noriem.

Pocit nemeckej viny, ktorý (západo)nemecká kinematografia aj niekoľko desaťročí po 2. svetovej vojne reflektovala, v *Bojovníčkach* absentuje. Film túto tému obchádza aj implicitne. Pamäť neexistuje, zjaví sa len ako náhly fragment Marisinho starého otca. Bez toho, aby sme sa dozvedeli, do akej miery ovplyvnili jeho názory vnučikino myslenie. Wnendt vinu kladie na nezodpovednosť a neschopnosť rodičov porozumieť svojim potomkom, načrtáva šablón-

novitú líniu k ekonomicky nepriaznivému vývoju krajiny, ktorý zasa spôsobuje nepriaznivé možnosti uplatnenia sa strednej generácie – tento pohyb v kruhu vedie k radikalizácii. „*Naše deti budú vyrastať bez biedy*,” hovorí jedna z postáv, no jej bolestný pohľad prezrádza, že sama o tom pochybuje. Nádej je zbytočná a východiská do budúcnosti sú negativistické. Iniciačné zasvätenie novej členky neonacistickej skupiny Svenji potvrdzuje dehumanizáciu, nepateticky a o to naliehavejšie.

Pôsobivosť *Bojovníčok* vyplýva z ich trizvosti, bez zlahčujúcich happyendových tendencií a násilia, ktoré je dávkované v miere, že dokáže navodiť simuláciu bolesti, no zároveň neskľzava za únosnú mieru explicitnosti. Wnendtoví sa v zrelom debute tak darí demýtizovať obraz západnej Európy, jej blahobytu a nadšenia z multikulturalizmu. Individuálne zlyhania jeho postáv odkazujú k možným kolektívnym zlyháním v blízkej budúcnosti. ▲

Bojovníčky (Kriegerin), Nemecko, 2011) _**RÉŽIA**: David Wnendt _**SCENÁR**: David Wnendt _**KAMERA**: Jonas Schmagier _**STRIH**: Andreas Wodraschke _**HUDBA**: Johannes Repka _**HRAJÚ**: Alina Levshin, Jella Haase, Sayed Ahmad, Gerdy Zint, Lukas Steltner a ďalší. _**MINUTÁŽ**: 100 min.

Vítaným filmom festivalu sa stala ruská snímka *Portrét za súmraku*. ■ FOTO: Art Film Fest

Art Film Fest 2012 – jubilejný a trochu nostalgický

► Jaroslav Hochel (filmový publicista)

Osem tropických dní od 16. do 23. júna 2012 trval tohtoročný Art Film Fest v Trenčianskych Tepliciach a Trenčíne. Išlo o jubilejný 20. ročník, čo je nepochybný úspech, aj keď je pravda, že terajší festival nemá so začiatkami tohto podujatia nič spoločné – ani rozsahom, ani náplňou a s výnimkou viceprezidenta festivalu Petra Hledíka ani personálne –, čo nie je výčitka, ale konštatovanie. Art Film Fest je dnes neporovnateľne atraktívnejší než Art Film spred dvoch desaťročí, o čom svedčí bohatá návštevnosť.

Okrúhle jubileum sa v charaktere festivalu výraznejšie neodrazilo. Asi najviac naň upozorňoval plagát s tvárou Sophie Loren, zrejme najikonickejšej herečky, aká kedy poctila festival svojou návštevou, navyše poňatý ako mozaika zo šiestich stoviek miniatúrnych fotografií z histórie podujatia. Archívne zábery a spomienky sa objavili aj vo Festivalovom denníku, ale inak dominovala Art Film Festu aktuálna kinematografia.

V súťaži hraných filmov sa stretlo dvanásť titulov, ktoré už prešli skúškou ohňom na významných festivaloch (Berlinale, Cannes, Benátky, Locarno, Sundance). Po tretí rok za sebou zvíťazil ruský film, tentoraz debut Angeliny Nikonovovej *Portrét za súmraku*, v ktorom režisérka majstrovsky spája dramatický príbeh znásilnenej ženy s definovaním stavu postsovietskej spoločnosti. Hlavná predstaviteľka Olga Dychovičnaja si odniesla Modrého anjela za herecký výkon. Dve ceny sa stretli aj v prípade rumunského filmu *Všetci v našej rodine* – Radu Jude (Modrý anjel za réžiu) vystaval zovretý príbeh, v ktorom banálna situácia – otec si chce u bývalej manželky vy-

zdvihnúť dcéru na prázdniny – postupne graduje do drámy poznačenej hystériou. V úlohe otca exceloval Serban Pavlu, ktorý získal Modrého anjela za mužský herecký výkon. Zvláštne uznanie poroty sa ušlo dánskemu filmu *Medvedík* v réžii Madsa Matthiesena, ktorého hlavný hrdina, trochu neotesaný profesionálny kulturista závislý od svojej matky, hľadá – a nájde – lásku počas dovolenky v Thajsku. Druhé Zvláštne uznanie poroty pripadlo rakúskemu filmu *Kuma* režiséra Umuta Daga, v ktorom sa skúmajú zložité vzťahy medzi členmi tureckej rodiny, žijúcej vo Viedni, kde na seba narážajú staré zvyklosti a modernejší prístup k životu. Neštandardne ceny primátorov hostitelských miest získala austrálska dráma *Snowtown*, ktorú podľa skutočného prípadu sériových vražd z nenávisťi z 90. rokov minulého storočia nakrútil Justin Kurzel, a svojrázna snímka indonézskeho režiséra Edwina *Pohľadnice zo zoolologickej záhrady*.

Spomedzi tridsiatich siedmich titulov v súťaži krátkych filmov zvíťazila poľská snímka *Švédsky džob* Pawła Ziemilského, pri ktorej porota ocenila

presný scenár, nezabudnuteľné výkony a trizvu réžiu. Zvláštne uznanie pripadlo talianskemu experimentálnemu dokumentu *Šéf* režiséra Yuriho Ancanariho, ktorý je „*portrétom anonymného hrdinu v konfrontácii s prírodou, ako aj epickým a nádherným zobrazením ľudskej práce*“.

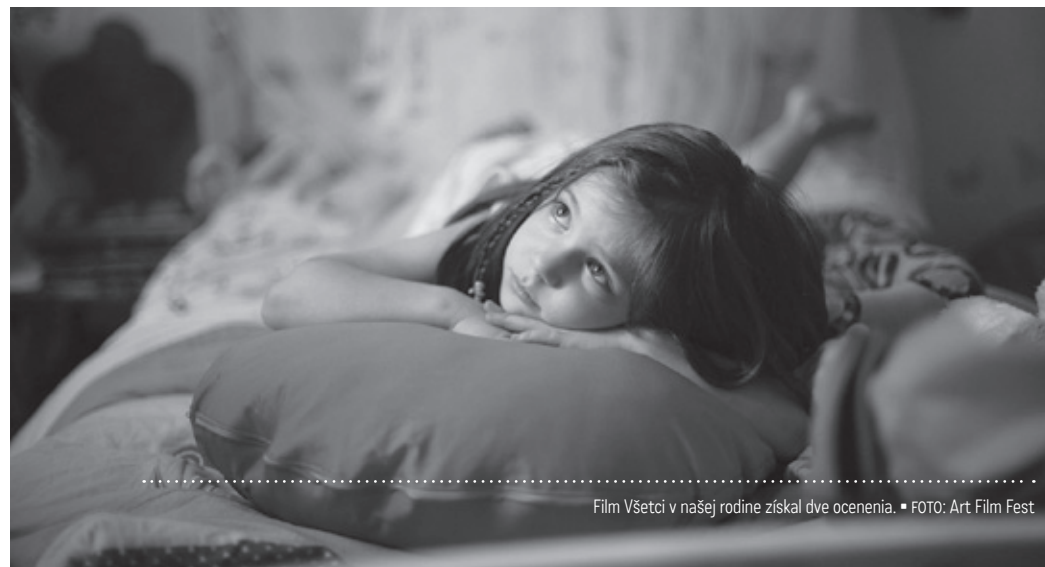
Nesúťažný program zahŕňal osvedčené sekcie, zamerané na kinematografiu svetovú (nové filmy Davida Cronenberga, Amira Naderiho, Todda Solondza, Woodyho Allena, režijný debut Angeliny Jolie), európsku (Fernando Meirelles, Michael Haneke, bratia Taviani, Bence Flieg-auf, Cristian Mungiu, Leos Carax, Luc Besson, Ulrich Seidl, Julie Delpy), ázijskú a nezávislú. Focus sa tento rok po Kanade zaostrel na nový britský film a výborným nápadom, aktuálnym i nostalgickým zároveň, bolo zostavenie sekcie z filmov tematizujúcich fenomén klasického kina. Vhodným krokom bolo aj vypustenie programových sekcií, tvorených „milými starinami“. Masovejším diváckemu vkusu tak popri Prísľuboch z východu mohla vyhovieť aj predsa len aktuálnejšie koncipovaná sekcia *Nočná prehliadka*, zameraná na horory a podobné žánre.

Slovenská sezóna sa sústredila výlučne na novinky. Slávnostnú premiéru tu mal debut Marka Ťapáka, hudobno-tanečný film *Tanec medzi črepinami*, a krátko po premiére bol uvedený svieži debut Juraja Krasnohorskeho *Tigre v meste*. Dokumentárnu tvorbu reprezentovali snímky *Fair Play* Arnolda Kojnoka, *Tibor Huszár* – *Návrat späť* Mira Rema a *Zvonky šťastia* Marka

Šulíka a Jany Bučka, animovanú popri sérii videoklipov aj *Jožinka v pohybe* Iva Hejčmana, rozpočítaný legendárny komiks z niekdajšieho časopisu *Roháč*, a televíznu *Dušičky seniorov* Stanislava Párnického z cyklu *Filmoviecky*. So slovenskou audiovizíou súvisí aj udeľovanie ocenenia Film Europe v spolupráci rovnomennej multimediálnej spoločnosti a Art Film Festu – tentoraz ho získali Ivana Laučíková a Martin Snopek za *Posledný autobus*, premiérový na festivale vlani.

Nebol by Art Film Fest Art Film Festom bez tradičného udeľovania cien Hercova misia a Zlatá kamera. Novými nositeľmi Hercovej misie sa stala Francúzka Emmanuelle Béart, Čech Miroslav Donutil a Brit Ben Kingsley – najmä získanie posledne menovaného, „Gándhího“ z rovnomeného filmu, bolo zásahom do čierneho. Zlatú kameru si popri ruskom režisérovi Andrejovi Končalovskom odniesli aj Dodo Šimončíč a Rudolf Urc, osobnosti, ktoré na stránkach Film.sk iste netreba osobitne predstavovať.

Popri mnohých pozitívnych stránkach si Art Film Fest nesie na pleciah aj staré, ťažko riešiteľné neduhy, predovšetkým nedostatok hracích priestorov, navyše rozptýlených medzi dvoma mestami. Okrúhle jubileum na ne ešte viac upriamilo pozornosť, a tak je popri bilancovaní minulosti určite dôležitý aj pohľad do budúcnosti. Bezpochyby sme všetci zvedaví na Art Film Fest 2013. ▲

Film *Všetci v našej rodine* získal dve ocenenia. ■ FOTO: Art Film Fest

V programe festivalu sa za účasti kameramana Stanislava Szomolányiho odpremietal aj film *Slnko v sieti* v digitálne zreštaurovanej podobe. ■ FOTO: Štefan Komorný

Vo Varoch zasvietilo aj slovenské Slnko

► Miro Ulman

Medzinárodný filmový festival Karlove Vary je už natolko známy, že si mohol dovoliť ústredný plagát len s čiernou štyridsať sedmičkou na bielom pozadí. Tá symbolizovala aktuálny ročník festivalu, so štyrmi súťažnými a pätnástimi informatívnymi sekciami, poctami a retrospektívami, ktoré videlo spolu vyše 121 tisíc divákov. Tohtoročný 47. MFF Karlove Vary sa konal od 29. júna do 7. júla 2012.

Organizátori festivalu z vyše 2 500 titulov vybrali do programu 218 filmov, z toho 162 hraných (151 celovečerných a 11 krátkych) a 56 dokumentárnych (33 celovečerných a 23 krátkych). Tretina z nich mala na festivale svetovú, medzinárodnú či európsku premiéru. Boli medzi nimi diela klasikov svetovej kinematografie, akými sú napríklad Woody Allen, David Cronenberg, Michael Haneke, Ken Loach či Alain Resnais, a potešiteľné je, že až 56 filmov boli debuty. Diváci mali možnosť vidieť takmer všetky ocenené filmy z prestížnych festivalov v Benátkach, Berlíne či Cannes, úplné novinky, medzi nimi napríklad psychologickú drámu *Za zatvorenými dverami* Istvána Szabóa s Helen Mirren, ktorá si spolu s ďalšou herečkou Susan Sarandon odniesla Cenu za mimoriadny umelecký prínos svetovej kinematografii, ale i poklady svetových archívov, medzi nimi napríklad digitálne reštaurované snímky *Lawrence z Arábie*

Davidu Leana, *Slnko v sieti* Štefana Uhra za osobnej účasti kameramana Stanislava Szomolányiho či *Hoří, má panenko* Miloša Formana. Tohtoročná pocta patrila hercovi Josefovi Somrovi a režisérovi Rehovi Erdemovi, Jeaneovi-Pierrovi Melvilovi a Michelangelovi Antonionimu. V bloku venovanom posledne menovanému bola jedinečná príležitosť vidieť aj jeho menej známe snímky. A medzi Polnočnými filmami čakal na svojich divákov i *Dracula Daria Argenta*.

Prevažná pozornosť festivalu však bola sústredená na súťažné filmy. Hlavná porota udelila Veľkú cenu Krištáľový glóbus nórskej psychologicko-gickej štúdií *Henrik* a Zvláštnu cenu poroty talianskej kriminálnej drámy *Román o jednom masakre*. Cenu za réžiu i Cenu Ekumenickej poroty si odniesol Rafaël Ouellet za kanadský snímok *Kamión*. Najlepšou herečkou sa stala Leila Hatami z iránskeho filmu *Posledný krok*,

Cenu za najlepší mužský herecký výkon získali ex aequo Henrik Rafaelsen za úlohu vo filme *Henrik* a Eryk Lubos za úlohu vo filme *Zabiť bobra*. Naprázdno neobišla ani domáca kinematografia. Zvláštne uznanie si odniesla štvorica protagonistov – Tomáš Matonoha, Marek Daniel, Pavel Liška a Josef Polášek z filmu *Polski film*, rovnako ako Yannis Papadopoulos za úlohu v gréckom filme *Chlapec jediaci vtáčí zob*. V súťaži Na východ od Západu zvíťazila ukrajinská komorná vojnová dráma *Dom s vežičkou* režisérky Evy Neymann a Zvláštne uznanie si odniesla *Aurora* nakrútená v litovsko-francúzske-belgickej koprodukcii. Porota dokumentárnych filmov ocenila v kategórii do 30 minút španielsky *Príbeh pre Modlinovcov* a v kategórii nad 30 minút bulharsko-chorvátsko-nemecký autentický pohľad na *Poslednú záchranku v Sofii*. Zvláštne uznanie si odniesla Helena Třeštíková za *Súkromný vesmír*, ktorý nakrúcala 38 rokov s rodinou Kettnerovcov. Mimo súťaž bola uvedená česko-slovenská novinka Karla Vachka *Tmár a jeho rod alebo slzavé údolie pyramíd*. Cena Nezávislá kamera, udeľovaná v sekcii Fórum nezávislých, putovala do Srbska za nízkorozpočtový film *Smrť človeka na Balkáne*, nakrútený jedným záberom z pohľadu webkameary. Iránsky psychologický príbeh *Posledný krok* získal Cenu FIPRESCI.

Slovenská účasť bola čo do počtu titulov navlas rovnaká ako vlani. Na rozdiel od piatich cien sa však tento rok môžeme pochváliť len účasťou debutu Ivety Grófovej *Až do mesta Aš* v súťaži Na východ od Západu. Snímka Marka Šulíka a Jany Bučka *Zvonky šťastia* sa predstavila divákom

v sekcii hudobných filmov 2012: Hudobná odysea a snímok *eŠteBák* Juraja Nvotu a minoritné koprodukcie Alois Nebel Tomáša Luňáka, *DONT STOP* Richarda Řeřichu, *Lidice* Petra Nikolaeva a *Modrý tiger* Petra Oukropca vybrali organizátori do informatívnej sekcie České filmy 2011 – 2012. Predstavili sa aj slovenské filmy vo vývoji, medzi nimi dva hrané (*Miluj ma alebo odíď* Mariany Čengel Solčanskej a *Môj pes Killer* Miry Fornay) a jeden dokumentárny (*Krehká identita* Zuzany Piussi). Z hraných projektov si vyberalo 131 akvizítorov a distribútorov a 120 dramaturgov filmových festivalov. Jednou z noviniek MFF Karlove Vary bola nová prezentačná platforma pre pripravované slovenské a české filmy vo fáze vývoja, ktoré majú ambíciu a potenciál pre medzinárodnú koprodukcii s názvom Pitch & Feedback. Producenti vybraných projektov získali postrehy a rady od významných osobností medzinárodného filmového priemyslu a odborníkov z oblasti filmových fondov, tréningových programov, filmovej produkcie, koprodukčných fór, predaja filmov a distribúcie. Projekt zastrešili Slovenský filmový ústav, České filmové centrum a MFF Karlove Vary v spolupráci s Barrandov Studios. Pilotného ročníka projektu sa za Slovensko zúčastnili *Eva Nová* Marka Škopa, *Wilsonovo Jiřího Stracha* a *Piargy* Lukáša Hanuláka. Uvidíme, či niektorý z nich, alebo ďalší z tej záplavy rozpracovaných slovenských filmov, osloví organizátorov a budeme mať príležitosť vidieť ho na 48. ročníku karlovarského festivalu, ktorý sa uskutoční od 28. júna do 6. júla 2013. ■

Veľkú cenu Krištáľový glóbus získala nórska psychologická dráma *Henrik*. ■ FOTO: MFF Karlove Vary

Vďačný priestor pre filmový život

► Miro Ulman

Už 38. ročník Letnej filmovej školy (LFŠ) v Uherskom Hradišti, ktorý sa konal od 21. do 28. júla 2012, sprevádzalo niekoľko dosť podstatných zmien. Napriek tomu sa podarilo zachovať to najpodstatnejšie: LFŠ je v dnešnej dobe, keď sa filmy sťahujú z internetu a ľudia si ich pozerajú sami doma, i naďalej ideálnym priestorom pre tých, ktorí ich chcú sledovať v prítomí kinosál spoločne s inými divákmi, deliť sa o zážitky a niečo nové sa dozvedieť.

V posledných mesiacoch zo všetkých strán počúvame o nedostatku peňazí. Tento problém sa nevyhol ani LFŠ. Odstúpil hlavný partner a nižšia bola i podpora od tamojšieho ministerstva kultúry. A tak sa LFŠ tento rok skrátila z tradičných desiatich dní na osem. Napriek tomu však nedošlo k zníženiu jej programovej a dramaturgickej úrovne a prítomných zahraničných hostí by jej mohol závidieť ne jeden renomovaný súťažný festival. A hoci počet akreditácií klesol oproti vlaňajšku takmer o tisícku na 5 010, v kinách bolo stále plno.

Hoci sa program v porovnaní s vlaňajškom trochu stenčil – v roku 2011 bolo uvedených 335 filmov, z toho 206 dlhometrážnych a teraz len 272 filmov a dlhometrážnych bolo len 162 – každý si mohol vybrať. Cinefilovia síce museli oželiť finančne náročnú sekciu Cinepur Choice, ale mali možnosť zoznámiť sa s tvorbou u nás neznámeho Srílančana Vimukthiho Jayasundaru a v retrospektíve zhladať desať snímok Davida Leana. Milovníci histórie iste privítali 14 Mélièsových snímok a 29 filmov bratov Lumièrovcov v Sekcii F ako pravda, kolekciu krátkych filmov v sekcii Filmová čítanka, venovanej 50. výročiu Oberhausenského manifestu, či 11 rôznych pohľadov na heydrichiádu, vrátane autentického mrazivého dokumentu o vyhladení Lidíc, ktorý si nakrútili sami nacisti.

Po Islande a Rumunsku dostala tentoraz veľký priestor maďarská kinematografia. Predstavila sa od nemého filmu cez 60. roky minulého storočia až po súčasnosť. A svoje retrospektívy uviedli István Szabó a Bence Fliegaufer. Prijemným prekvapením bola sekcia Súčasný ruský film a pre mladších divákov retrospektívy Agnieszky Holland a Abbása Kiarostamího. A tí, ktorým bolo málo, sa o polnoci dozvedeli, čo je to blaxploitation a zabávali sa na hrdinoch s afro účesmi.

Po predchádzajúcich rokoch, kedy bola LFŠ najväčšou prehliadkou slovenskej kinematografie v zahraničí, boli tento rok v programe len *Anjeli, ešteBák, Marhuľový ostrov, Posledný autobus, Dust and Glitter*, minoritné koprodukcie *Alois Nebel, Dom* a *DONT STOP* a v sekcii Zvláštne uvedenie *Slnko v sieti* a *Všetko čo mám rád*. Hoci to vyzerá veľmi skromne, naša tvorba dostala rovnaký priestor ako susedné, oveľa väčšie Poľsko. Výročné ceny AČFK si prevzali Abbás Kiarostamí, István Szabó, Marcel Rímák, Carlos Saura a Martin Šulík. Ten pri jej preberaní povedal: „*Filmové kluby sú jedným z mála miest, ktoré pre filmový život ešte majú zmysel. Sú jedným z mála priestorov, kde sa ľudia ešte o filmoch rozprávajú, kde si vymieňajú názory, kde sa kultivuje názor na film.*“ LFŠ, ktorú organizuje Asociácia českých filmových klubov, je dôkazom jeho slov. ▲

Slovenské filmové poklady s francúzskymi titulkami

► Zuzana Borovská (redaktorka francúzskej redakcie Rádia Slovakia International)

Parížske vydavateľstvo Malavida od roku 2006 vydáva DVD edície európskych filmov zo 60. rokov minulého storočia. Pod názvom Zo zlatého fondu slovenskej kinematografie – Trésors de la cinématographie slovaque, predstavuje filmy slovenských autorov. Pred dvomi rokmi vyšli štyri filmy *Slnko v sieti* Štefana Uhra, *Boxer a smrť Petra Solana*, *Kristove roky* a *Vtáčkovia, siroty a blázni* Juraja Jakubiska, najnovšie majú francúzski a frankofónni milovníci kinematografie možnosť vidieť s francúzskymi titulkami diela Dušana Hanáka.

Slovenský filmový ústav (SFÚ) a Francúzsky inštitút na Slovensku pripravili na konci júna v bratislavskom Kine Lumière krst štyroch filmov tohto významného režiséra. Išlo o tituly *322* (1969), *Obrazy starého sveta* (1972), *Ružové sny* (1976), *Ja milujem, ty miluješ* (1989) a čoskoro vyjde na DVD aj film *Papierové hlavy* (1995). Slávnostný krst bol spojený s projekciou dokumentu *Obrazy starého sveta* a zúčastnili sa ho francúzsky veľvyslanec na Slovensku Jean-Marie Bruno a zástupcovia vydavateľstva Malavida Lionel Ithurralde a Anne-Laure Brénéol. V jeho úvode generálny riaditeľ SFÚ Peter Dubecký neformálne zhodnotil prínos Dušana Hanáka pre slovenskú kinematografiu a riaditeľ vydavateľstva Malavida Lionel Ithurralde vyjadril obdiv k slovenskému režisérovi, o ktorom hovoril ako o svojom priateľovi.

Krstnými rodičmi nastali esejistka a umelecká prekladateľka Michaela Jurovská, ktorá si zaspomínala na prezentáciu Hanákových filmov vo Francúzsku v čase, keď pracovala ako kultúrna radkyňa Československej a Slovenskej republiky v Paríži, a profesor Miroslav Marcelli, ktorý zasa ocenil, že vďaka titulkom frankofónni diváci lepšie pochopia slovenského tvorca. Hoci sa pozastavil nad tým, že vyznieva úsmevne, keď sa vo filme

povie: „*Kde máš frajerku?*“ a v titulku stojí: „*Où est ta maîtresse?*“. Titulky sú ale už raz také... „*Môžete byť šťastní, že máte Slovenský filmový ústav. Je to pre nás vzácný partner. Je radosť spolupracovať s Vierou Ďuricovou. Je dôležité mať v krajine niekoho, s kým sa možno rozprávať súčasne o autorských právach, o materiáloch a technických zariadeniach,*“ povedal v rozhovore pre francúzsku redakciu Rádia Slovakia International Lionel Ithurralde. Dodal, že „*ohlas francúzskeho publika na slovenské filmy je výborný, vyšli veľmi pozitívne kritiky. Pred pár týždňami prestížny a najčítanejší časopis v oblasti kultúry Telerama uverejnil veľký pochvalný článok venovaný nášmu kinoklubu a špeciálne filmu Ružové sny. Ešte chcem zdôrazniť, že filmy nášho vydavateľstva sa predávajú vo všetkých obchodných sieťach*“. Nadšenie neskrývala ani manažérka vydavateľstva Malavida Anne-Laure Brénéol: „*Pre nás milovníkov kvalitných filmov je vždy vzrušujúce objaviť filmového tvorca, o ktorom sme nič nevedeli. Filmy Dušana Hanáka sú vynikajúce diela veľkého režiséra.*“ Ďalším slovenským tvorcom, ktorého plánujú vydať, bude legendárny Štefan Uher a jeho snímky *Keby som mal pušku*, *Panna zázračnica* a *Tri dcéry*. ▲

Art Film Fest patrila profesionálom

Počas 20. ročníka festivalu Art Film Fest v Trenčianskych Tepliciach, ktorý sa konal od 16. do 23. júna (viac na str. 28 – 29 – pozn. red.), sa uskutočnil druhý ročník podujatia FÓRUM, určeného slovenským producentom. Filmoví profesionáli i študenti filmovej produkcie sa zúčastnili FÓRA 2012, aby prostredníctvom prednášok a konzultácií s medzinárodnou uznávanými lektormi zistili, aké možnosti majú ich filmy na poli medzinárodnej koprodukcii a distribúcie, kadiaľ vedú cesty na svetové festivaly, ale aj ako diela správne propagovať a prezentovať. Niekoľkí z účastníkov využili príležitosť získané poznatky okamžite zužitkovať a na Paneli pripravovaných slovenských hraných filmov predstavili spolu s ďalšími autormi a producentmi svoje projekty návštevníkom festivalu a odbornej verejnosti. Medzinárodný výukový program MIDPOINT sa počas jubilejného Art Film Festu konal už tretíkrát. Festivalový týždeň strávili študenti filmovej scenáristiky, réžie a produkcie prácou na svojich treatmentoch a scenároch pod vedením skúsených tátorov. Workshop, ktorého sa tento rok zúčastnili rekordné štyri celovečerné slovenské projekty, finančne oceníť najlepšie scenáre po skončení svojej druhej časti na konci leta. Tohtoročnou novinkou sa stal workshop MIDPOINT pre profesionálnych slovenských scenáristov. Šestica tvorcov sa pod vedením profesorky scenáristiky Mileny Jelínek snažila dodať lokálnym príbehom tematický presah, umožňujúci oslovíť tiež publikum v zahraničí.

► pg

Seminár 4 živly predstavil tému Hranice

Filmový seminár 4 živly sa pre mnohých stal neodmysliteľnou súčasťou druhej polovice leta. Je totiž až príliš náklzivý a z roka na rok sa zlepšuje a otvára širokej verejnosti. Každý ročník má svoju tému, ktorou boli tentoraz Hranice. Od 8. do 12. augusta už v Štiavnicí neexistovali žiadne hranice, okrem tých filmových. Oblúbený

amfiteáter znovu okupovali klasici ako John Ford s filmom *Jeseň Čejenu* či Michael Curtiz s *Casablancou*. Na prvý pohľad jednoduchá téma ponúkla tvorcom neobmedzené možnosti na poli filmoveho umenia, a tak si diváci mohli a mali z čoho vyberať. Pozrieť si *Sexmisiu* v netradičnom priestore Botanickzej záhrady, alebo vychutnať si klasické prítmie malého kina Akademik. K piatkovým „vychytávkam“ už tradične patrila najmä filmová noc s hudobným sprievodom, tentoraz v podaní českej kapely Dva a krátkych filmov Georgesa Mélièsa. Rozdiely medzi východným a západným svetom veľmi vtipne zaznamenal špičkový scenárista a režisér Billy Wilder v nestarnúcej komédii *Raz, dva, tri*. Plné kino netrpezlivo čakalo aj na nový slovenský film Ivety Grófovej *Až do mesta Aš* a v nedeľné ráno si deti a nestarnúci dospelí mohli pozrieť *Nekonečný príbeh*. Tak trochu netradičnú „komédiu“ spôsobil nechtiac po projekcii dramatického poľského filmu *Sviniky* samotný režisér Robert Gliński, keď vďaka jazykovým rozdielom spôsobil nie veľmi vhodný (avšak neudržateľný) smiech publika, pri snahe vysvetliť ako hľadali / szukali herca pre obsadenie hlavného hrdinu. Nakoniec sa z nechceneho vtipu smial i samotný režisér. A vôbec, Banská Štiavnica nie je len o filmoch, ale aj o tých režiséroch. Stretnete ich na ulici, pred kinom či v jednej z fajnových kaviarničiek a nehanbte sa ich oslovíť a diskutovať s nimi. Sú tam s vami a pre vás. Slobodní, otvorení a priateľskí... Rovnako ako 4 živly a ľudia, ktorí ich robia.

► nina

Filmy sa už „premietajú“ aj v rádiu

Rádio Devín začalo v apríli vysielať Filmový klub pre nevidiacich a slabozrakých pod názvom Audiofilm. Spočíva v tom, že do originálnej zvukovej stopy filmu sú na vhodných miestach vložené audio-komentáre, ktoré krátko a výstižne popisujú hlavné prvky deja, ako aj gestikuláciu, mimiku, kostýmy a atmosféru. Prvým slovenským filmom, ktorý bol ošetrený audio-komentárom, boli v roku 2008 *Slepé lásky* Juraja Lehotského, komentár k nemu nahovorila Emília Vášáryová. Audio-komentárom sú ošetrené aj vybrané kla-

sické slovenské filmy, ktoré vyšli v jednotlivých DVD edíciách Slovenský film v spolupráci Slovenského filmového ústavu (SFÚ) a vydavateľstva Petit Press. Z poslednej edície Slovenské filmy 40. – 50. rokov bolo audio-komentárom ošetrených všetkých desať filmov. Výrobu audio-komentárov finančne pravidelne podporuje aj Audiovizuálny fond (AVF). Rádio Devín vysiela Filmový klub pre nevidiacich dvakrát do mesiaca v stredu o 21.30 hod. V septembri (5. a 19.) sa budú „premiate“ filmy *Zmluva s diablom* Jozefa Zachara a *Tri dcéry* Štefana Uhra. Viac informácií o ošetrovaní filmov pre nevidiacich a slabozrakých nájdete na www.trnka.biz.

► jar

Orava má od augusta prvé digitálne kino

Kino Mier v Trstenej je od augusta digitálne. Stalo sa tak prvým 3D digitálnym kinom na Orave. Kino už má vo svojej vyše päťdesiatročnej histórii jedno regionálne prvenstvo. Pri svojom vzniku v roku 1961 bolo prvým moderným oravským kinom so širokouhlým plátnom. Krok s technologickým vývojom projekčnej a zvukovej techniky ale udržiava dodnes. Aktuálna digitalizácia projekčnej techniky mu umožní premietat' nielen všetky filmové novinky v deň ich celoslovenskej premiéry, ale zabezpečiť aj aktuálnosť a lepšie možnosti pre vytváranie programu kina a využívanie digitálnych nosičov. Digitalizáciu kina Mier podporil sumou 30 000 Eur aj Audiovizuálny fond. Ten od roku 2010 doteraz poskytol finančné prostriedky 34 žiadostiam na digitalizáciu kín v celkovej sume vyše milión Eur. Z nej bolo viac ako 90 percent určených pre jednosálové kiná s regionálnym členením poskytnutej podpory po celom území Slovenska.

► jar

Slnko v sieti opäť vyšlo na plagáte

Pri príležitosti 50. výročia vzniku kľúčového diela slovenskej kinematografie *Slnko v sieti* režiséra Štefana Uhra, ktoré pomyselné odštartovalo

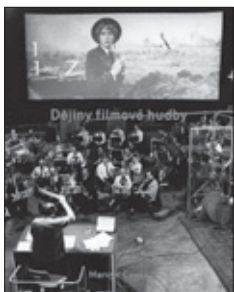
domácu novú vlnu vo filme, vychádza reprint pôvodného plagátu z autorskej dielne Milana Paštéku. Film, ktorý v sebe pod vedením režiséra Štefana Uhra spája (literárne) kvalitný scenár Alfonza Bednára, modernú kameru Stanislava Szomolányiho a nové poňatie filmovej hudby jednej z osobností vtedajšej hudobnej avantgardy, skladateľa Ilju Zeljenku, si diváci už môžu pozrieť v kvalitnej reštaurovanej verzii. Premiéra reštaurovanej digitálnej kópie filmu *Slnko v sieti* bola na tohtoročnom MFF Karlove Vary, následne sa premietala na LFŠ Uherské Hradištie a bude záverečným filmom festivalu Cinematik Piešťany. Plagát je za uvádzaciu cenu 4 Eurá dostupný v predajni Klapka.sk.

► jar

Témou nového Kino-Ikonu je normalizácia

Aktuálne číslo časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze Kino-Ikon 1/2012 bude monotematické. Celé vydanie je venované téme normalizácia a film. Podnetom pre určenie monotematického zamerania bola pracovná konferencia Katedry audiovizuálnych štúdií bratislavskej VŠMU pod názvom Normalizácia v (česko)slovenskej kinematografii, ktorá sa konala v dňoch 1. a 2. decembra 2011 v priestoroch FTF VŠMU. Základom obsahu čísla sú príspevky českých a slovenských historikov a kritikov, ktoré na konferencii odzneli. K téme svojimi prednáškami prispeli Václav Macek, Jelena Paštéková, Juraj Mojžiš, Luboš Ptáček, Eva Filová, Zdeněk Hudec, Martin Ciel a Jadwiga Hučková. Súčasťou aktuálneho vydania Kino-Ikonu je opäť študentský časopis Frame, ktorý je obsahovo rovnako zameraný na tému normalizácie a filmu a venuje sa analýzám filmov normalizačného obdobia domácej kinematografie. Kino-Ikon 1/2012 bude v predaji v septembri vo vybraných kníhkupectvách a v predajni Klapka.sk.

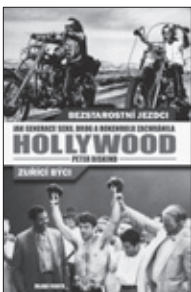
► jar

Mervyn Cooke: Dějiny filmové hudby

(Václav Žák – Casablanca/ Nakladatelství AMU, Praha 2012, 567 strán, 29,50 €)

Obsiahly sprievodca vývojom postupov filmovej hudby zaujme odborníkov fundovaným charakterizovaním významných sprievodných skladieb, ich hudobných a kultúrnych vplyvov a účinkovania v spojitosti s obrazovou zložkou, obsahom a výrazom filmového diela. Kniha ale utahodí aj širšiemu okruhu čitateľov, ktorým v nových súvislostiach pripomenie množstvo aj u nás známych diel. Navyiac sa aj dobre číta, na hojné používanie termínov diegetická a nediagetická hudba, Martenotove vlny a pod. sa dá rýchlo zvyknúť. Profesor hudobnej vedy z Nottinghamu tému usporiadal do 12 kapitol a pridrižiava sa časovej postupnosti (od nemého filmu, spojeného s hudbou až takmer po súčasnosť) a regionálneho členenia (USA, Veľká Británia, ZSSR, Francúzsko, Taliansko, Japonsko, India). Venuje sa aj vplyvom opery, jazzu, pop music, klasickej, elektronickej a etnickej hudby, hudby k animovaným filmom a dokumentom. Žiadny podobný titul v Česku ani na Slovensku zatiaľ nevyšiel, len v roku 2002 vydal Dauphin Matznerovu a Pilkovu knihu *Česká filmová hudba*.

Peter Biskind: Bezstarostní jezdci, zuřící býci. Jak generace sexu, drog a rokenrolu zachránila Hollywood

(Mladá fronta, Praha 2012,
448 strán, 18,20 €)

Bystro, drsne a vtipne napísaný bestseller amerického filmového publicistu (v znamenitom preklade popredných českých znalcov tematiky Ivy Hejlíčkové a Michaela Málka) je o tzv. Novom Hollywoode, o ére od konca 60. do konca 70. rokov, prinášajúcej do kinematografie v USA revolučné zmeny v umeleckom zameraní aj v produkčnom systéme. Na spomienkach aktérov postavený kaleidoskopický „príbeh“ pulzuje množstvom historiek, s oživujúcimi štvartými dialógmi a patrične expresívnou lexikou. Protagonistami 14 kapitol sú vtedajší nastupujúci entuziastickí režiséri, producenti, scenáristi, herci, kameramani, agenti a šéfovia filmových štúdií, ale aj ich často pitoreskne charakterizované osobnosti a temperanty, ich egá a poznačenia. Za nadšením a invenciou ale cítiť temný tunel, v ktorom sa sebadeštruktívne rúcali. Na základe tejto knihy vznikol rovnomenenný dvojhodinový dokument Kennetha Bowsera, v roku 2003 uvedený aj v Českej televízii.

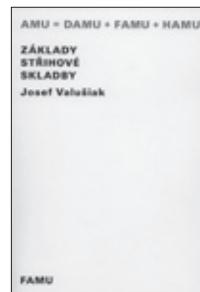

Markéta Lošťáková: Čtenáři filmu – diváci časopisu. České filmové publikum v letech 1918 – 1938

(Pistorius & Olšanská, Příbram 2012,
132 strán, 7,70 €)

Mladá absolventka štúdia filmovej vedy sa zameriava na výskum českých filmových periodík prvej polovice 20. storočia (teda v období postupného rozmachu filmového priemyslu) a ich modelového čitateľa. Útla kniha vychádza z jej ocenej magisterskej práce. Poukazuje na prepojenie brakovej literatúry a filmu, analyzuje stratégie a metódy, udržiavajúce záujem masového publika o uvádzané filmy, tzv. identitné hry (kalkulujúce s víziou šťastného naplnenia ambície zúčastniť sa nakrúcania), alebo odraz zábavných magazínov a ich konštruktov a postupov vo filmoch. V medzivojnovom období sa hľadal didaktický potenciál filmu, kritici film prezentovali ako „zhubnú“ a mravný úpadok mládeže prehlbujúcu zábavu prostých konzumentov, nerozlišujúcich pravú hodnotu od podradného paškvilu. Autorka tiež upozorňuje na istú schizofrénosť skúmaných časopisov – na jednej strane podporovali mladých k večnému snívaniu, na druhej strane takúto „chorobu“ odsudzovali.

► Peter Ulman

Josef Valušák: Základy stříhové skladby

(Nakladatelství AMU, Praha 2012,
143 strán, 8,20 €)

Valušákovke skriptá, zaoberajúce sa praktickými hľadiskami strihovej skladby, vyšli prvýkrát už v roku 1976 a toto je ich štvrté, rozšírené vydanie. Záujemcu zorientujú v základných aspektoch problematiky – ako ovplyvňuje strihovú skladbu scenár, čo sú to prednámacie jednoty, v čom spočíva pravidlo osi, ako pôsobia vnútrozáberová montáž, prestrih, ostrý strih, zrenie a rozoznenie záberu, ako súvisia reálny a dramatický, resp. subjektívny čas. Sú tu poučenia o tom, ako môže mať detail v strihovej skladbe funkciu akcentu, ako možno strihovým natáhaním časového intervalu dosahovať pretržitý pohyb, o zásadách krížového strihu, uplatňovaného v akčných scénach. A tiež o strihu dialógových sekvencií, retrospektíve, flash-backu a rapidmontáži. Jedna kapitola je venovaná zvukovej skladbe, ďalšia špecifikám strihu dokumentárneho filmu. V doslove autor priznáva, že základný text môže pôsobiť trochu archaicky, v súvislosti s novými postupmi a atrakciami novej éry filmu ale apeluje na to, aby sa nevytratila duša filmu.

(kníhkupec – Artforum)

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V PREDAJNI SFÚ ► JÚL – AUGUST 2012

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. kol.: Kino-Ikon 1/2007 (ASFK v spolupráci so SFÚ Bratislava)
2. Ivo Bláha: Zvuková dramaturgie audiovizuálneho diela (Filmová a televízna fakulta, AMU Praha)
3. Miloslav Hůrka: Když se řekne zvukový film. Kapitoly z historie a současnosti zvukového filmu (ČFA Praha)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD L'alie poľné, r. Elo Havetta (SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. DVD Tisícročná včela, r. Juraj Jakubisko (SFÚ a Dixit, Bratislava)
3. DVD Vlčie diery, r. Paľo Bielik (SFÚ a Petit Press, Bratislava)

Predajňa Klapka.sk v septembri ponúka dve akcie:

Každý záujemca, ktorý si v predajni Klapka.sk a v Kine Lumière zakúpi septembrové číslo mesačníka Film.sk, získa ako bonus zdarma DVD s filmom *Rabaka* Dušana Rapoša.

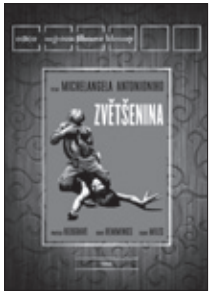
Druhá akcia je pre každého záujemcu, ktorý si v predajni Klapka.sk zakúpi plagát k filmu *Slnko v sieti* Štefana Uhra, ku ktorému ako bonus získa zdarma DVD s filmom *Slnko v sieti*. Akcia platí od 3. septembra 2012 pre prvých 20 zákazníkov!

OTVÁRACIE HODINY PREDAJNE Klapka.sk SÚ:

Pondelok / Piatok 9.00 – 17.00 h.
Utorok / Streda / Štvrtok 10.00 – 18.00 h.

Klapka.sk, Grösslingová 43, 811 09 Bratislava
www.klapka.sk

Zväčšenina (Magic Box)

Tvorba Michelangela Antonioniho je bohatá na kvalitné filmové zážitky, jeho *Zväčšenine* z roku 1966 však patrí punc legendy. Módny fotograf (David Hemmings) je úspešným mladým mužom, ktorý si všetky výhody s tým spojené seabedome a sebecky užíva. Neustála prítomnosť objektívu v jeho živote, ktorým vníma svet okolo seba, ale postupne utlmuje jeho empatiu. Až náhodná situácia, kedy sa nevedomky cez svoj „filter reality“ stane svedkom podozrivých udalostí, ho vracia k reálnemu vnímaniu vecí a udalostí. Film nemá epicky košatý príbeh, ale drží sa účinnej a jednoduchých premisy, ktorá motív záhady rozvíja a využíva na zobrazenie hlbšej spoločensko-sociálnej reflexie doby s nadčasovou platnosťou. Antonioni za svoj opus získal Zlatú palmu v Cannes a dnes už tretie vydanie tejto klasiky v edícii Najväčšie filmové klenoty ponúka popri štandardnej výbave (anamorfny obraz, české titulky) aj bonusy, a to neotitulovaný audiokomentár a samostatnú stopu s hudbou k filmu. Na tak zásadné filmové dielo, je to, žiaľ, však žalostne málo.

Agónia – koniec Rasputina (Terran)

Kvalitných filmov bývalého Sovietskeho zväzu je na domácom distribučnom DVD trhu ako šafranu. Tento dlh čiastočne spláca spoločnosť Řitka Video, ktorá pred šiestimi rokmi vydala jeden z najzásadnejších (protivojnových) filmov *Chod' a pozeraj sa* (1985) od Elema Klimova. Na tento chvályhodný počín sa snaží nadviazať aj spoločnosť Terran. Jej zásluhou vychádza na DVD ďalší Klimovov opus *Agónia – koniec Rasputina*, filmársky aj umelecky na rovnako vysokej úrovni. Film je metaforou politicko-spoločenských premien zo začiatku minulého storočia na území cárskeho Ruska, ktoré vyvrcholili v roku 1917 VOSR. Klimov však nie je jednoznačným obhajcom nastupujúcich pomerov. Zobrazuje dobové udalosti v širšom historickom kontexte a zbavuje ich jednostranného ideologického nánosu. Táto dvojnásobnosť jeho filmu preto neunikla ani dobovej sovietskej cenzúre. Na DVD k nám film prichádza v priemernej obrazovej kvalite, ale anamorfne prepísaný. Pôvodné znenie dopĺňajú české titulky a ako bonus je na disku okrem textových informácií aj dobový český kinodabing.

Malý Rambo (Magic Box)

Tento príjemný, komediálne ladený retropríbeh s parodicky znejúcim názvom z roku 2007 zaviedie diváka do jedného mesiečka, v ktorom vyrastajú dvaja diametrálne rozdielni školáci. Utiahnutý Will (Bill Milner) a drzý Lee (Will Poulter). Príbeh sa zakladá na dejovom kliše, keď sa cesty oboch chlapcov po istom školskom incidente skrížia, aby sa v priebehu filmu stali nerozlučnými priateľmi. Toto kliše, našťastie, kompenzuje invenčne nakrútený svieži mládežnícky film, v ktorom tvorcovia kombinujú pútavú vizuálnu zložku s inteligentným scenárom. Režisér Garth Jennings ide v stopách takých snímok, akými sú Hillova *Malá romanca* alebo Reinerovo *Stoj pri mne*. Detskí predstavitelia nie sú v jeho réžii iba komicko-patetické figúrky, ich charaktery reflektujú neľahký čas dospievania s nadhľadom, potrebným zmyslom pre humor a nevyhnutnou dávkou dramatického náboja. Distribútor popri štandardnej výbave disku (anamorfny obrazový prepis, český dabing a titulky) „prihodil“ aj zopár bonusov (napr. krátky režisér film *Aron*, film o filme, komentár tvorcov a iné), takisto s českou podporou.

► Jaroslav Procházka

Kick-Ass (Magic Box)

Matthew Vaughn už od svojho debutu *Po krk v extáze* dokazuje, že nakrúcať komerčné filmy je možné aj nekonvenčnými, inteligentnými a vizuálne originálnymi metódami a s veľkou dávkou kontroverznosti, ktorú je schopné tzv. masové, prevažne tínedžersko-rodinné publikum schopné akceptovať. *Kick-Ass* je príbehom typického stredoškolského outsidera, ktorý sníva o tom, že sa jedného dňa stane podobným superhrdinom ako jeho idoly v populárnych zošitových príbehoch. Jeho realizácia prvej vlastnej naivnej predstavy o nastolení spravodlivosti ale končí hospitalizáciou v nemocnici, no ani táto skúsenosť ho neodradí. Svojím tretím filmom *Kick-Ass* z roku 2010 Vaughn nadväzuje na súčasnú, veľmi silnú vlnu komiksových adaptácií, posúva ním hranice tzv. neškodnej rodinnej zábavy, reflektuje súčasné popkultúrne-spoločenské fenomény a vzdáva im aj svojráznu ironickú a vtipnú poctu. Film na náš DVD trh vstúpil iba v základnom prevedení (dabing, titulky) a bez bonusov. Najväčším sklamaním je ale uloženie obrazu, ktorý je z pôvodného formátu 2,35:1 z neznámych príčin orezaný na formát 1,85:1.

(vedúci Mediatéky SFÚ)

SVETOVÝ
Č. 30

kameraman a producent
Jan Meliš

V týchto dňoch práve nakrúcame s Paľom Korcom dokumentárny film *Exponáty alebo obrázky z kaštiela*. Je to sonda do života jedného starobinca s množstvom zaujímavých ľudských osudov. Zároveň v Artilerii dokončujeme postprodukčné práce na hranom filme Juraja Lehotského *Zázrak*, ktorý produkujeme. Okrem toho s Markom Škopom vyvíjame jeho nový film. Teším sa teraz aj na grading obrazu na novom celovečernom filme Roba Kirchhoffa *Kauza Cervanová*, ktorý vznikol niekoľko rokov, no už je zostrihávaný a ide do postprodukcie. A s mojím synom Kubinom chodíme na ryby a lovíme dravce...

strihač
Róbert Karovič

K vydaniu DVD filmu *Anjeli* striháme s Robom Švedom bonusy a na jeseň chystáme strižňu pre jeho nový film *Béčkari*. Pre STV som s Miriam Petráňovou strihol štyri diely a s Dianou Kacarovou jeden diel relácie *Família*. Pre Huste TV zasa sitcom *Vitajte v meste* a pre TV JOJ sedem dielov druhej série seriálu *Dr. Ludsky*. Chystajú sa ďalšie diely *Príbehov tatranských štítov* v réžii Paľa Barabáša. A ešte, ak má niekto chuť pridať sa na celodennú túru do lesa, nech mi volá.

autorka
Anna Grusková

Dokončujeme dokumentárny film *Rabínka*. V Prahe na ňom zatiaľ pracovala slovensko-izraelská filmárka Nataša Dudínski s českou strihačkou Kristinou Toupalovou a o pár dní k nim pribudnem aj ja. Veľmi sa teším, že už vidíme svetlo na konci tunela. Zatiaľ som robila v zázemí a prežívala pocity, ktoré sú dôverne známe každému tvorcovi – zúfalstvo nad tým, že päťdesiat dva minút, ktoré máme k dispozícii, ani zďaleka neunesie to množstvo zaujímavých výpovedí a unikátnych archívnych materiálov. Okrem toho však už pripravujeme s producentkou Ivicou Barabášovou ďalšie pekné dokumenty.

MARTIN SLIVKA

► Alexander Strelinger (kameraman)

Profesor Martin Slivka bol neopakovateľná renesančná bytosť. Bol nielen tvorcom dokumentárneho národopisného filmu, režisérom, scenáristom a dramaturgom, ale aj filmovým teoretikom, pedagógom a etnografom. Zanechal v slovenskej kinematografii i celej spoločnosti bohatý odkaz, ktorý sa ukrýva nielen v jeho filmoch, ale v celej šírke a hĺbke jeho osobnosti. Dňa 23. septembra 2012 si pripomínáme desať rokov od jeho skonania. O pár spomienok sme v tejto súvislosti požiadali jeho kolegu, súputníka a priateľa, kameramana Alexandra Strelingera.

Martin Slivka bol v prvom rade krásne ROVNÝ človek, a to ma na ňom fascinovalo. Dodnes sa snažím byť tiež rovný, ako bol on, i keď neviem, či vždy s úspechom. Tiež neviem, či už niekto napísal, že Martin bol skvelý a radostný „zabávač“. S veľkým potešením dokázal hodiny a hodiny vyprávať tisíce vtipov a veselých príhod a zabávať celú spoločnosť. Spomínam si na zdĺhavé cesty v aute, keď sme cestovali do jeho obľúbených exteriérov na Spiši. Celá posádka auta, vrátane šoféra, sme sa „váľali“ od smiechu a jeho fenomenálna pamäť súkala jeden vtíp za druhým – neuveriteľné! A tie jeho historiky o príhodách kolegov režisérov, bravúrne vyrozprávané s jemu nučkou dávkou irónie a zlomyselnosti, no jednoducho „požer“...

S Martinom sa nám veľmi dobre a radostne aj spolupracovalo. Veľmi rýchlo sme obaja zistili, že máme rovnaké politické a mravné postoje, že obaja milujeme výtvarné umenie a že obaja máme chuť a snahu to výtvarno použiť vo „filmíkoch“, ktoré sme spolu páchali. A spájala nás i úcta k sebe navzájom, pre naše osobité kvality. Martin ma napríklad prizýval (ako neplateného) „obrazového redaktora“ jeho kníh a mne bolo potešením!

Iste mnohí, ktorí ho dobre poznali, hovorili o jeho až „renesančnej“ šírke znalostí a záujmov, ja to môžem len potvrdiť. Keď sme sedávali ako „jury“ na príjmách pohovoroch na filmovú dokumentaristiku na VŠMU, každého adepta sa pýtal na zvláštnosti alebo pamiatky jeho rodiska. A beda mu, keď nič poriadne nevedel, musel si vypočúť obsahlu prednášku o pozoruhodnostiach v každom mestečku, v každej dedinke, napríklad o autorovi oltárneho obrazu v miestnom kostolíku... Navyše, polovica Slovenska bola Martinova rodina a druhá bola aspoň jeho známi.

Pre moju spomienku na Martina Slivku je ale veľmi podstatná ešte jedna príhoda. V roku 1978 ma Martin „lákal“, aby som šiel učiť do jeho ročníka filmových dokumentaristov na VŠMU. Oponoval som mu, že načo vytvárať ďalšiu filmársku školu, veď často ani absolventi FAMU si nedokážu nájsť umiestnenie. Usadil ma jasnou odpoveďou: „*To nemusíš riešiť, veď ešte žiadny národ neutrpel, keď mal veľa vysokoškolsky vzdelaných ľudí.*“

Martin Slivka bol práma človek. ▲

JÁN ŠUDA (3. 10. 1939 – 6. 7. 2012)

► Štefan Vraštiak (filmový publicista)

Režisér Ján Šuda vyštudoval dokumentárnu tvorbu na VŠMU v Bratislave, hoci pôvodne chcel študovať na pražskej FAMU. Začínal ako nekompromisný filmový kritik, no po celý svoj tvorivý život sa venoval dokumentarizmu. Šuda tiež patril medzi najvýznamnejších slovenských dabingových režisérov. Z filmov a televíznych seriálov, ktoré režíroval, mnohé tvoria slovenskú dabingovú klasiku.

Štúdium dokumentárnej tvorby ukončil Ján Šuda v roku 1989 teoretickou prácou na tému Dokumentárna tvorba Dušana Hanáka a absolventským dokumentom o knihárovi Jánovi Vrtílkovi *Knih a husle* (1989). Predtým už ale pôsobil v Slovenskej televízií, kde začínal v roku 1967 ako redaktor v Hlavnej redakcii programov zo zahraničia. Bol dramaturgom pre dlhometrážnu hranú tvorbu, od roku 1980 režisérom dokumentárnych filmov hlavne o umení, kultúre a knihároch. V roku 1992 založil Akcent Studio, s.r.o., kde pôsobil ako producent a konateľ.

V roku 1996 Ján Šuda režíroval dokumentárny film *Liptovské pastoraľe*, ku ktorému si napísal aj scenár. Vo svojej tvorbe sa ale po trinástich rokoch vrátil znova k téme európskych knihárov, ktorej sa venoval už vo svojom absolventskom filme. Bol scenáristom a režisérom napríklad snímok *Európski knihári – Inšpirácie Jindřicha Svobodu* (2002), *Ivan Galamboš – reštaurovanie antifonára* (2002), za ktorý získal Cenu za vedecký a populárno-vedecký program na 38. Academia Film Olomouc v roku 2003, *Rozhovory s otcem* (2005), čo bol dokumentárny dvojportrét umeleckých knihárov Jána Vrtílka a jeho dcéry Ludmily Michovej, ktorý bol zasa ocenený Tvorivou prémieou na 17. ročníku súťaže Igric v roku 2006. V jeho tvorbe nasledoval film *Tri biblie, dva osudy a jedna láska* (2009), uvedený na MFDF Jihlava (2009), Cinematik Piešťany (2010) a Etnofilm Čadca (2010). K filmu

Malíar páter Teodor z roku 2004 si sám skomponoval aj hudbu.

Medzi najvýznamnejšie filmy Jána Šudu patrí *Sisa a sivý holub* (2006), ku ktorému napísal aj scenár. Rozhodnutie nakrútiť film o Sise Michalidesovej ho podnietila jej próza *Sivý holub*. Napísala ju krátko po prekonaní ťažkej onkologickej choroby. Dokument je príbehom obrovskej tvorivej sily a radosti zo života. Je o prežívaní každého okamihu, o sile ísť ďalej a nevzdávať sa. Dlhé roky sa pripravoval nakrútiť pre Slovenskú televíziu film *Eduard Schreiber – filmár, filantrop a vyhnanec* o prvom slovenskom filmárovi z Lednických Rovní. K filmu napísal v roku 2008 námet a scenár, ale k réžii sa pre chorobu už nedostal. Rozpracovaný a nedokončený zostal aj jeho posledný film *Ešte chvíľočku s Kornelom pobudnúť* (2012), dokument o Kornelovi Földvárim. Film bol nakrútený, zachoval sa hrubý zostrih, no Ján Šuda zomrel pred jeho dokončením. Pripravoval tiež realizáciu filmu *Róbert Dúbrava – bábkár z Predmiera*.

Na pohrebe za filmársku obec sa s Jánom Šudom rozlúčil režisér Martin Šulík, s ktorým sa poznal od školských rokov na základnej škole v Žiline, kde sa obaja narodili. Rozlúčková Šulíkova spomienka na zosnulého priateľa, kolegu a filmára bude zverejnená v najnovšom čísle časopisu Kino-Ikon 1/2012. ▲

MEDIA Desk Slovensko informuje...

MEDIA MUNDUS je program širokej medzinárodnej spolupráce v rámci audiovizuálneho priemyslu s cieľom posilniť obchodné vzťahy medzi európskym filmovým priemyslom a filmármi z tretích krajín a má k dispozícii rozpočet vo výške 15 mil. Eur na obdobie do roku 2013. MEDIA MUNDUS využíva rastúci záujem a príležitosti poskytované globálnou spolupracou audiovizuálneho priemyslu. Prinesie viac rôznych produktov na európsky a medzinárodný trh a vytvorí nové obchodné príležitosti pre audiovizuálnych profesionálov z Európy a celého sveta. Tretia výzva MEDIA MUNDUS (s rozpočtom 4, 626 mil. Eur) sa zameriava na činnosti, ktoré sa začnú od 1. februára 2013 do 30. júna 2014 a skončia najneskôr 1. októbra 2014 v nasledujúcich oblastiach: tréning (odborná príprava), prístup na trh, distribúcia a cirkulácia audiovizuálnych diel, prierezové činnosti (napríklad projekty odbornej prípravy s následnými prezentáciami na koprodukčných stretnutiach). Uzávierka prihlasovania projektov je **28. septembra 2012**. Viac informácií, kompletný text výzvy a formuláre na www.mediadeskslovakia.eu.

▶ vs

Berlinale Talent Campus sa blíži

Do **20. septembra 2012** je možné prihlásiť sa na Berlinale Talent Campus 2013, ktorý bude prebiehať od 9. do 14. februára 2013 na 63. MFF Berlín. Program 11. ročníka podujatia s názvom Some Like It Hot tvoria prednášky, panelové diskusie, školenia, prípadové štúdiá a súťaže. V prípade záujmu zúčastniť sa 11. ročníka podujatia je potrebné dôsledne vyplniť prihlášku a zaslať ju spolu s požadovanými prácami organizátorom. Talent Campus je otvorený takmer pre všetky tvorivé a technické filmové profesie, ako aj pre filmových kritikov a producentov, zároveň

sa zameriava na študentov alebo mladých profesionálov (scenáristi, režiséri, producenti / produkční, kameramani, herci, strihači, filmoví kritici, zvukári, skladatelia filmovej hudby, vizuálni umelci). Každá z profesií má vlastné kritériá výberu a zároveň umožňuje účastníkom zapojiť sa do špecializovaných doplnkových programov, ktoré garantujú intenzívny tréning vo zvolenej oblasti. Podrobnejšie informácie na www.berlinale-talentcampus.de/story/66/1866.html.

▶ jar

Filmový trh v Tallinne

Uzávierku do **15. septembra 2012** má koprodukčný trh Baltic Event 2012, ktorý sa koná od 25. do 28. novembra 2012 v estónskom Tallinne. Trh pozostáva z vopred zostavených one-to-one meetingov medzi predstaviteľmi projektov a možnými koproducentmi, svetovými predajcami a inými filmovými profesionálmi. Podujatie je orientované na celovečerné hrané filmy. Viac na <http://be.poff.ee>.

▶ jar

Uzávierka na internetový festival Azyl

Do **30. septembra 2012** je možné prihlásiť svoj film do súťažných sekcií minútových alebo päťminútových filmov na festival AZYL 2012. Súťaž nemá žiadne obmedzenia, filmy môžu byť hrané, animované, experimentálne alebo to môžu byť hudobné klipy. Nominované filmy budú umiestnené na stránke azyl.sme.sk od 8. októbra 2012 v jednotlivých sekciách. Každý návštevník stránky bude môcť podporiť film poslaním hlasu cez internet do 8. novembra 2012. Všetky nominované filmy sa v plnej kvalite odpremijujú na 14. MFF Bratislava dňa 11. novembra 2012, na ktorom budú vyhlásení aj víťazi jednotlivých súťažných sekcií. Všetky nominované filmy sa tiež v plnej kvalite dostanú na DVD nosič: AZYL Kompilácia minútových a päťminútových filmov. Viac na www.azyl.sk.

▶ jar

Nenásilný detský prvok

▶ Rudolf Urc (filmový dramaturg a publicista)

Filmové týždenníky ako žánre spravodajského filmu sú dnes vzácnosťou. Na Slovensku sa o ne vo svojich zbierkach stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), ktorý ich v spolupráci so spravodajskou televíziou TA3 uvádza v jej programe. V mesačníku Film.sk ich každý mesiac čitateľom približuje Rudolf Urc, ktorý pôsobil aj ako dramaturg Spravodajského filmu.

Pozývam vás na spoločné sledovanie týždenníkov z roku 1962. Ešte pred týmto rokom sa udiali dôležité udalosti, okrem iného politický sekretariát ÚV KSČ zrušil filmové spravodajstvo na Slovensku a od roku 1961 preniesol výrobu Týždňa vo filme do Čiech. Režiséri cestovali na uzávierku jednotlivých vydaní do Prahy, no neskôr len odosielali šoty, ktoré niekto zaradil alebo nezaradil do tzv. celoštatného týždenníka.

V sledovanom období (máj a jún 1962) bolo cítiť mierne politické uvoľnenie. V rade šotov sa síce poslušne sleduje hlavný stranícky kurz: kampaň k 12. zjazdu komunistov, ale už sa nepropagujú iba obligátne brigády socialistickej práce na Mostecku (Týždeň vo filme č. 18), Kladne (č. 24) či medzi „škodovákmi“ v Plzni (č. 27), ale aj zbrusu nová méta – Brigáda 12. zjazdu. Na štátnom majetku pri Komárne o „vytúžený titul“ bojuje sympatická čata mladých traktoristiek. Dievčatá sú milé, usmievané a šot je spracovaný so zmyslom pre humor (č. 18). Slávnostným bubnom a fanfáram na schodisku Gottwaldovho múzea v Prahe sa nemožno vyhnúť: deti z deväťročnej školy na Malej strane sa stávajú pioniermi a zborovo sľubujú, že budú „vždy pripravení“ (č. 19). Ale oslavy 1. mája, ktoré kedysi zaberali celý žurnál, sa teraz „vybavia“ v krátkom šote zostavenom zo slovenských príspevkov (č. 19).

Veľa priestoru sa venuje zahraničnému spravodajstvu. Žurnál č. 28 je zasvätený koloniálnej vojne v Alžírsku a aktuálnej vnútropolitickému situácii vo Francúzsku. Klúčovou témou je však stále nebezpečenstvo vyzbrojovania Západného Nemecka (č. 24), preto pri manévroch Bundeswehru nám zoskok parašutistov má pripomenúť útok niekdajšieho Hitlerovho Wehrmachtu (č. 27). Nad ruinami Kartága zasa musíme vidieť zúfalú situáciu tuniského ľudu, ktorý raz „nahradí biedu radostným zajtrajškom“ – ako nás ubezpečuje komentár (č. 18).

Z domáceho spravodajstva stojí za pozornosť herecký konkurz na film *Slnko v sieti* (č. 27). V rubrikách Co se nám líbí – nelíbí si spravodajcovia berú na mušku rozkrádačov mlieka priamo zo súdnej siene (č. 24), úradníckych šimlov, ba aj nevidané: v čísle 20 sú niekdajšie nedotknuteľné symboly socializmu – bagre – odrazu označené ako „pustošitelia krajiny“! Z celej kolekcie však najviac zaujme Týždeň vo filme č. 23. Do odlišných prostredí – boje v Laose, škola, ZOO, rybárčenie, filmovanie, reminiscencie na Lidice – nenásilne vstupuje detský prvok a všetko je umne prepojené vtipným a nápaditým komentárom. Vynikajúci týždenník, ktorý sa oplatí vidieť. ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – SEPTEMBER 2012

- 1. 9. 2012 – 13.30 h. – Týždeň vo filme 18/1962 a 19/1962 (repríza 2. 9. 2012 o 15.30 h.)
- 8. 9. 2012 – 13.30 h. – Týždeň vo filme 20/1962 a 21/1962 (repríza 9. 9. 2012 o 15.30 h.)
- 15. 9. 2012 – 13.30 h. – Týždeň vo filme 22/1962 a 23/1962 (repríza 16. 9. 2012 o 15.30 h.)
- 22. 9. 2012 – 13.30 h. – Týždeň vo filme 24/1962 a 25/1962 (repríza 23. 9. 2012 o 15.30 h.)
- 29. 9. 2012 – 13.30 h. – Týždeň vo filme 26/1962 a 27/1962 (repríza 30. 9. 2012 o 15.30 h.)

Zmena programu vyhradená!

KINO LUMIÈRE V SEPTEMBRI:

Aj menej radostné stránky života

Okrem toho, že Lumière funguje sčasti ako archívne kino, ide tiež o kino zamerané na prezentáciu nových trendov svetovej kinematografie, aj najnovších diel z medzí tej slovenskej. A práve do septembrového programu sa dostali dva zaujímavé tituly, ktoré spolu vypovedajú o jednej z možných ciest, akými sa slovenský film uberie v nasledujúcich rokoch. Keďže letný program zapratali veselé až roztancované tituly ako *Tigre v meste* či *Tanec medzi črepinami*, september prináša pohľad aj na menej radostné stránky života v našom regióne.

Zvonky šťastia pripomenú až existenciálny rozmer nemožnosti prepojenia sveta „bielych“ a Rómov, a to všetko na pozadí transgénderovej psychodrámy dvoch príbuzných, ktorí obdivujú Karla Gotta a Darinku Rolincovú. *Až do mesta Aš* je hraný film vychádzajúci z reálnych skúseností a podobne ako *Zvonky šťastia* balansuje na hranici psychodrámy. Obidva filmy – *Zvonky šťastia* ako priznaná „dokumentárna hra“, aj *Až do mesta Aš* ako hraný film postavený na základe pôvodného úmyslu nakrútiť dokument – sa snažia dosiahnuť autentickéjší obraz súčasného sveta zmazávaním hraníc medzi dokumentárnym, hraným a (v prípade *Až do mesta Aš*) aj animovaným filmom, pričom si zachovávajú takú dávku intimitu, aká pre filmy pôvodnej zostavy tzv. Generácie '90 nebola taká zrejme.

V septembri sa Kino Lumière stane aj hositeľom Projektu 100, vďaka ktorému sa okrem iného môžeme vrátiť aj k niekoľkým kultovým snímkam klubového filmu 90. rokov minulého storočia. Odporúčam ešte raz si na plátne pozrieť zrejme najlepší slovenský film tejto dekády, celovečerný debut Martina Šulíka *Neha*. Deväťdesiate roky s nemalou dávkou nostalgie pripomenie tým, ktorí v tom období trávili všetky voľné večery vo filmových kluboch, aj kultový film generácie X *Trainspotting* či z úplne iného súdka – Kaurismäkiho lakonický humor a melancholický hold parížskej umeleckej dekadencii z *Bohémskeho života*, ktorý odporúčam vhodne skombinovať s mimoriadnou septembrovou ponukou, kolekciou francúzskych trilerov z rokov 1953 – 1971 (*Diamanty*, *Mzda strachu*, *Z a Bez motívu*).

September je aj mesiacom zaujímavých a potešujúcich výročí. Mimoriadnu radosť mám z pripomenutia si jedného z najgeniálnejších filozofov filmu a modernity Wernera Herzoga, ktorého kritické vnímanie eurocentrizmu, imperialismu a démonickéj nadvlády rozumu si môžeme oživiť aj vďaka projekciám filmov *Fitzcarraldo* a *Zelená kobra*. A keďže Bratislava ešte žije výstavou Prerušená pieseň, odporúčam dojmy z nej porovnať s projekciami dvoch slovenských filmov z 50. rokov minulého storočia – *Priehradu a Dúhy nad Slovenskom*. ▲

odporúča
filmová teoretička
Jana Dudková

Zvonky šťastia ■ archív M. U.

KINO
LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPÍTÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

PROGRAM

Kino Lumière – Kino Slovenského filmového ústavu / Špitálska 4, Bratislava

► www.navstevnik.sk ► www.aic.sk/kinolumiere

► 1. 9.
DONT STOP, R. Režiča, ČR/SR, 2012, 95 min. ■ (17.30 K1)
Strom života, T. Malick, USA, 2011, 138 min. (18.00 K2)
Snehý Kilimandžára, R. Guédiguain, Fran., 2011, 107 min. (20.00 K1)
Mama Gogo, F. T. Fridriksson, Island/Nór./Švéd./Nem./VB, 2010, 88 min. (20.30 K2)

► 2. 9.
Mama Gogo, F. T. Fridriksson, Island/Nór./Švéd./Nem./VB, 2010, 88 min. (17.30 K2)
Outsider, D. Kári, Dán./Island, 2005, 106 min. (18.00 K1)
Strom života, T. Malick, USA, 2011, 138 min. (19.30 K2)
DONT STOP, R. Režiča, ČR/SR, 2012, 95 min. ■ (20.30 K1)

► 3. 9.
DONT STOP, R. Režiča, ČR/SR, 2012, 95 min. ■ (17.30 K1)
Outsider, D. Kári, Dán./Island, 2005, 106 min. (18.00 K2)
Darwinova nočná mora, H. Sauper, Rak./Bel./Fran., 2004, 107 min. (20.00 K1)
Mzda strachu, H.-G. Clouzet, Fran./Tal., 1953, 90 min. (20.30 K2)

► 4. 9.
DONT STOP, R. Režiča, ČR/SR, 2012, 95 min. ■ (18.00 K1)
Mama Gogo, F. T. Fridriksson, Island/Nór./Švéd./Nem./VB, 2010, 88 min. (18.30 K2)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (20.00 K1)
Červená pustatina, M. Antonioni, Tal./Fran., 1964, 109 min. (20.30 K2)

► 5. 9.
Dom, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (17.30 K1)
Darwinova nočná mora, H. Sauper, Rak./Bel./Fran., 2004, 107 min. (18.00 K2)
Tigre v meste, J. Krasnohorský, SR, 2012, 90 min. ■ (20.00 K1)
Outsider, D. Kári, Dán./Island, 2005, 106 min. (20.30 K2)

► 6. 9.
Darwinova nočná mora, H. Sauper, Rak./Bel./Fran., 2004, 107 min. (17.00 K1)
V tme, A. Holland, Pol./Nem./Kan., 2011, 145 min. (17.10 K2)
Chlapec na bicykli, J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Bel./Fran./Tal., 2011, 87 min. (19.30 K1)
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (19.45 K2)

► 7. 9.
Hugo a jeho veľký objav, M. Scorsese, USA, 2011, 126 min. (17.00 K1)
Fitzcarraldo, W. Herzog, Nem./Peru, 1982, 150 min. (17.30 K2)
V tme, A. Holland, Pol./Nem./Kan., 2011, 145 min. (19.30 K1)
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (20.30 K2)

► 8. 9.
Hugo a jeho veľký objav, M. Scorsese, USA, 2011, 126 min. (17.30 K1)
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (18.00 K2)
V tme, A. Holland, Pol./Nem./Kan., 2011, 145 min. (20.00 K1)
Volám sa Oliver Tate, R. Ayode, VB/USA, 2010, 97 min. (20.30 K2)

► 9. 9.
Hugo a jeho veľký objav, M. Scorsese, USA, 2011, 126 min. (17.30 K2)
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (18.00 K1)
V tme, A. Holland, Pol./Nem./Kan., 2011, 145 min. (20.00 K2)
Volám sa Oliver Tate, R. Ayode, VB/USA, 2010, 97 min. (20.30 K1)

► 10. 9.
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (17.30 K1)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (18.00 K2)
Turínsky kôň, B. Tarr, Mad./Fran./Nem./Svaj./USA, 2011, 146 min. (19.30 K1)
Diamanty, J.-P. Desagnat, Fran./Špan./Nem./Tal., 1969, 86 min. (20.30 K2)

► 11. 9.
Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Fran./Nem./Tal., 2011, 130 min. (17.30 K1)
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (18.00 K2)
Pátranie po jednej žene, M. Antonioni, Tal./Fran., 1982, 125 min. (20.00 K2)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (20.30 K1)

► 12. 9.
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (18.00 K1)
Život Briana, T. Jones, VB, 1979, 93 min. (18.30 K2)
Dom, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (20.00 K1)
Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (20.30 K2)

► 13. 9.
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (17.20 K1)
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (17.30 K2)
Zelená kobra, W. Herzog, Nem./Ghana, 1987, 107 min. (19.30 K2)
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (20.00 K1)

► 14. 9.
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (18.00 K1)
Ivetka a hora, V. Janeček, ČR, 2008, 84 min. (18.30 K2)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (20.00 K1)
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (20.30 K2)

► 15. 9.
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (18.00 K1)
Ivetka a hora, V. Janeček, ČR, 2008, 84 min. (18.30 K2)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (20.00 K1)
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (20.30 K2)

► 16. 9.
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (17.30 K1)
Dom, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (18.00 K2)
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (19.30 K1)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (20.00 K2)

► 17. 9.
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (17.30 K1)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (18.00 K2)
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (20.00 K1)
Z. Costa-Gavras, Fran./Alžirsko, 1969, 125 min. (20.30 K2)

► 18. 9.
Priehrada, P. Bielik, ČSSR, 1950, 104 min. (18.00 K2) + **Slávnosť na Orave**, J. Beer 1953, ČSSR, 5 min. + **Týždeň vo filme č. 16/1950**, 11 min.
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (18.30 K1)
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (20.15 K1)
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (20.30 K2)

► 19. 9.
Rozchod Nadera a Simin, A. Farhadi, Irán, 2011, 123 min. (17.30 K2)
Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (18.30 K1)
Trainspotting, D. Boyle, VB, 1996, 94 min. (20.00 K2)
Tigre v meste, J. Krasnohorský, SR, 2012, 90 min. ■ (20.30 K1)

► 20. 9.
Zvonky šťastia, J. Bučka, M. Šulík, SR, 2012, 62 min. ■ (17.30 K1)
Chlapec na bicykli, J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Bel./Fran./Tal., 2011, 87 min. (18.00 K2)
Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (19.00 K1)
Sviatočná vychádzka, D. Risi, Tal., 1962, 102 min. (20.30 K2)

► 21. 9.
Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (17.30 K1)
Neha, M. Šulík, ČSSR, 1991, 104 min. (18.00 K2)
Banksy – Exit Through The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (20.00 K2)
Zvonky šťastia, J. Bučka, M. Šulík, SR, 2012, 62 min. ■ (20.30 K1)

► 22. 9.
Zvonky šťastia, J. Bučka, M. Šulík, SR, 2012, 62 min. ■ (17.30 K1)
Neha, M. Šulík, ČSSR, 1991, 104 min. (18.00 K2)
Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (19.00 K1)
Banksy – Exit Through The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (20.00 K2)

► 23. 9.

Banksy – Exit Through The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (17.30 K2)

Neha, M. Šulík, ČSSR, 1991, 104 min. (18.00 K1)

Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (19.30 K2)

Zvonky šťastia, J. Bučka, M. Šulík, SR, 2012, 62 min. ■ (20.00 K1)

► 24. 9.

Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fín., 1987, 86 min. (17.30 K1)

Neha, M. Šulík, ČSSR, 1991, 104 min. (18.00 K2)

Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (19.30 K1)

Bez motívu, P. Labro, Fran./Tal., 1971, 97 min. (20.30 K2)

► 25. 9.

Neha, M. Šulík, ČSSR, 1991, 104 min. (17.30 K1)

Dúha nad Slovenskom, V. Bahna, ČSSR, 1952, 99 min. (18.00 K2)

+ **Závodné predajne**, A. Lettrich 1951, ČSSR, 14 min.

+ **Týždeň vo filme č. 52, VII/1951**, 11 min.

Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (19.30 K1)

Za mrakmi, M. Antonioni, W. Wenders, Tal./Fran./Nem.,

1995, 105 min. (20.30 K2)

► 26. 9.

Zvonky šťastia, J. Bučka, M. Šulík, SR, 2012, 62 min. ■ (17.30 K1)

Melancholia, L. von Trier, Dán./Švéd./Fran./Nem./Tal., 2011, 130 min. (18.00 K2)

Čierna Venuša, A. Kechiche, Fran./Tal., 2010, 159 min. (19.00 K1)

Neha, M. Šulík, ČSSR, 1991, 104 min. (20.30 K2)

► 27. 9.

Bohémsky život, A. Kaurismäki, Fran./Nem./Fín./Švéd.,

1992, 100 min. (17.30 K1)

Vôňa ženy, D. Risi, Tal., 1974, 97 min. (18.00 K2)

Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (20.00 K1)

Milenci mojej mamy, R. Piwowarski, Pol., 1986, 93 min. (20.30 K2)

► 28. 9.

Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (18.00 K1)

Le Havre, A. Kaurismäki, Fín./Fran./Nem., 2011, 93 min.

+ **Posledný autobus**, I. Laučíková, M. Snopek, SR, 2011, 16 min. (18.30 K2)

Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (20.00 K1)

Bohémsky život, A. Kaurismäki, Fran./Nem./Fín./Švéd.,

1992, 100 min. (20.30 K2)

► 29. 9.

Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (17.30 K1)

Bohémsky život, A. Kaurismäki, Fran./Nem./Fín./Švéd.,

1992, 100 min. (18.00 K2)

Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (19.30 K1)

Le Havre, A. Kaurismäki, Fín./Fran./Nem., 2011, 93 min.

+ **Posledný autobus**, I. Laučíková, M. Snopek, SR, 2011, 16 min. (20.00 K2)

► 30. 9.

Bohémsky život, A. Kaurismäki, Fran./Nem./Fín./Švéd.,

1992, 100 min. (17.30 K2)

Le Havre, A. Kaurismäki, Fín./Fran./Nem., 2011, 93 min.

+ **Posledný autobus**, I. Laučíková, M. Snopek, SR, 2011, 16 min. (18.00 K1)

Hanba, S. McQueen, VB, 2011, 101 min. (20.00 K2)

Až do mesta Aš, I. Grófová, SR, 2012, 82 min. ■ (20.30 K1)

► (ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

pozn.: všetky filmy sú premietané z 35 mm kópie, okrem projekcií s označením ■ – premietací nosič blu-ray

VÝROČNIA

SEPTEMBER 2012

2. 9. 1947 **Tomáš Berka** – architekt

3. 9. 1932 **Boris Jurech** – vedúci výroby (zomrel 2. 7. 2009)

4. 9. 1912 **Jozef Belan** – herec (zomrel 17. 7. 1983)

5. 9. 1922 **Gustáv Arnold Adamica** – vedúci výroby

6. 9. 1922 **Ctibor Štítnický** – básnik, prekladateľ (zomrel 12. 6. 2002)

8. 9. 1962 **Ivan Vojtek ml.** – herec

17. 9. 1947 **Jozef Bednárík** – herec, divadelný režisér

18. 9. 1962 **Jaroslav Hochel** – publicista, kritik

23. 9. 1922 **Roman Kaliský** – publicista, scenárista

28. 9. 1927 **Michal Jurkovič** – umelecký maskér (zomrel 8. 8. 1994)

28. 9. 1942 **Otto Olejár** – režisér dokumentárnych filmov

30. 9. 1947 **Sylvia Turbová** – herečka

zdroj: Kalendár filmových výročí 2012 ■ Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)

► zostavila **Renáta Šmatlíková**

► www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

**Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2012**

3. september 2012

20.00 ► **V hodine dvanástej**, r. J. Medved, A. Lettrich, 1958, 86 min.

22.00 ► **Let asfaltového holuba**, r. V. Balco, 1990, 90 min.

10. september 2012

20.00 ► **Volanie démonov**, r. A. Lettrich, 1967, 100 min.

22.00 ► **Právo na minulosť**, r. M. Hollý, 1989, 110 min.

17. september 2012

20.00 ► **Muž, ktorý luže**, r. A. Robbe-Grillet, 1968, 93 min.

22.00 ► **Kohút nezaspieva**, r. M. Ďapák, 1986, 76 min.

24. september 2012

20.00 ► **Zojka a Valerija**, r. V. Horňák, 1971, 56 min.

22.00 ► **Tri dcéry**, r. Š. Uher, 1967, 94 min.

Zmena programu vyhradená!

Uzávierka na filmový trh CentEast Market

Dňa **7. septembra 2012** je uzávierka prihlášok pre projekty na trh filmov z východnej a strednej Európy CentEast Market, ktorý sa koná na MFF Varšava od 19. do 21. októbra 2012. Trh je zameraný na hrané a dokumentárne filmy v záverečnej fáze nakrúcania, v postprodukcii alebo na dokončené filmy, ktoré ešte nemali svetovú premiéru. Filmový trh je rozšírený aj o prezen-tácie projektov vybraných do CentEast v Moskve na filmový trh Red Square Screenings, ktorý sa koná 16. októbra 2012. Organizátori pozývajú zástupcu (režisér/producent) vybraných filmov a projektov na podujatie, hradia mu cestovné náklady a ubytovanie.

www.centeast.eu

TOP 10 SLOVENSKO (1. 1. – 30. 6. 2012)

	POČET DIVÁKOV
1 Madagaskar 3	74 414
2 Prci, prci, prcičky: Stretávka	64 083
3 Sherlock Holmes 2: Hra tieňov	61 401 *
4 Avengers: Pomstiteľia	56 786
5 Muži v čiernom 3	51 031
6 Líbáš jako ďábel	46 249
7 Prometheus	44 612
8 Happy Feet 2	42 846
9 Snehulienka	38 661
10 Hry o život	38 354

* film mal premiéru 29. 12. 2011
a jeho celková návštevnosť je 77 273 divákov

zdroj: Únia filmových distribútorov SR

Prvý polrok roku 2012 sa niesol v znamení výrazného nárastu počtu filmov premietaných z digitálnych kópií i digitalizovaných kinosál. Ako sa to odrazilo na celkovej návštevnosti? Opäť klesla. Do kín prišlo 1 492 322 divákov, ktorí zaplatili za vstupné 7 569 031,13 Eur. Znamená to, že počas prvého polroka 2012 prišlo do kín o 7,13 percent divákov menej, než za rovnaké obdobie roku 2011. Tržby však klesli len o 0,64 percent, pretože priemerná cena vstupenky vzrástla z 4,74 Eur na rekordných 5,07 Eur. Najnavštevovanejší film *Madagaskar 3* videlo len 74 414 divákov. V roku 2011 by mu to stačilo len na piatu priečku. Je potrebné si však uvedomiť, že *Madagaskar 3* dosiahol túto návštevnosť za 17 dní!

Medzi rekordnými 130 premiérami bolo i desať domácich. Najúspešnejšou bol *eŠteBák*, ktorému s 24 358 divákmi patrí 22. priečka. Umiestnenie ďalších majoritne slovenských premiérových snímok bolo nasledovné: *Zlo* (52., 6 479 divákov), *Tigre v meste* (61., 5 732), *Tanec medzi črepinami* (64., 5 207), *Anjelí* (130., 844), *Immortalitas* (133., 777), *Muži revolúcie* (136., 757) a *DONT STOP* (194., 211). Všetkých 38 slovenských a koprodukčných titulov, ktoré sa hrali počas prvého polroka 2012, videlo spolu 61 215 divákov, čo tvorí 4,10 percent celkovej návštevnosti.

► jar

► miro

► Dňa 13. júna sa už po štvrtý raz počas festivalu talianskej kultúry na Slovensku Dolce Vitaj odovzdávali ceny Elsa Morante Cinema Bratislava. Získali ich režiséri Martin Šulík a Marco Bellocchio. Na ich počesť sa konala v kine Mladost v dňoch od 11. do 13. júna prehliadka ich tvorby. Diváci videli Šulíkove filmy *Všetko čo mám rád*, *Záhada* a *Cigán*.

► V dňoch 23. a 24. júna sa na bratislavskej Magio pláži konal kasting do amerického filmu *Move On* režiséra Asgera Letha.

► Posledný júnový víkend žila Žilina piatym ročníkom obľúbeného medzinárodného festivalu animovaných filmov Fest Anča. Hlavnú cenu Anča Award udelili porotcovia poľskému filmu *Marty* Pajek *Snová šnúra*. Anča Student Award udelila porota študentskému filmu *O rôznych druhoch papiera* režisérskeho tímu Samy Barras, Romain Blondelle, Héléne Marchal a Céline Seillé z Francúzska. Odborná porota sa zároveň rozhodla udeliť čestné uznanie krátkemu filmu *Ach, Willy* v réžii Emmy De Swaef a Marca Jamesa Roelsa z Belgicka a filmu *Veľký dom* režiséra Kristjana Holma z Estónska. Cenu Anča Music Video Award udelili porotcovia animovanému videoklipu *Kôpka* režisérky Allison Schulnik z USA.

► Začiatkom júla sa v rodnom meste Jozefa Kronera, v Staškove, zišli štyria sochári, aby vytvorili drevené plastiky na motívy filmov, v ktorých Kroner účinkoval. Počas rezbárskeho sympózia nazvaného Úsmevy geniálneho klauna sa sochári zamerali na filmy *Tisícročná včela*, *Pacho*, *hybský zbojník*, *Obchod na korze* a na televízny seriál *Sváko Ragan*.

► Dňa 11. júla vznikla Asociácia producentov animovaného filmu. Ide o platformu, ktorá má hájiť záujmy producentov a výrobcov animovaných audiovizuálnych diel.

► V termíne od 13. júla do 18. augusta premietal na bratislavskej Magio pláži Bažant Kinematograf, ktorý uviedol slovenské, české i svetové novinky, aj divácky obľúbené staršie snímky. Projekcie na Magio Pláži ukončila dňa 18. augusta svetová premiéra nového filmu Jana Hřebejka *Svätá štvorka*, ktorá sa premietala za bohatej účasti tvorcov.

► Od 13. júla do 24. augusta sa v Lesnom kine Nostalgie v bratislavskom Horskom parku konala prehliadka 4. Mladý slovenský film. Premietali sa staršie aj nové dokumenty, medzi nimi napríklad snímky režisérov Mira Rema, Zuzany Piussi, Juraja Lehotského, Marka Šulíka, Jara Vojteka či Marka Kuboša. Súčasťou programu bol aj cyklus Mladý slovenský animovaný film.

► Dňa 1. augusta sa konali voľby nového generálneho riaditeľa RTVS. Stal sa ním bývalý šéf televízie Markíza Václav Mika.

► Počas celého augusta mali ruskí diváci možnosť vidieť vybranú kolekciu filmov Pavla Barabáša. Každú nedelu sa v Slovenskom inštitúte v Moskve premietol jeden z jeho dokumentárnych filmov *Everest*, *Mustang*, *Tajomné Mamberamo*, *Omo – Cesta do praveku* a *Bhután – Hľadanie šťastia*.

► V dňoch 3. a 4. augusta sa vo Vysokých Tatrách konal Sviatok horských vodcov. Ako súčasť programu sa premietal aj film Petra Puchého *Nanga Parbat po 40 rokoch*, ktorý je spomienkou na úspešný výstup na Nanga Parbat.

► Od 3. do 12. augusta sa na 13. Letnej filmovej akadémii v poľskom Zwierzyni premietali v sekcii Slnko nad Slovenskom filmy *Slnko v sieti* Štefana Uhra, *Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka, *Cigán* Martina Šulíka, *Dom* Zuzany Liovej a *Alois Nebel* Tomáša Luňáka. Otváracím filmom prehliadky bol *Posledný autobus* Ivany Laučíkovej a Martina Snopeka.

► Na 18. filmovom festivale Lessinia, ktorý sa konal v termíne od 18. do 26. augusta v Taliansku, sa premietal film Pavla Barabáša *Pygmejovia – Deti džungle*.

► jar

OD KLASIKY PO SÚČASNÉ TRENDY

100
2012

PROJEKT

NAJVÄČŠIA PUTOVNÁ PREHLIADKA FILMOV
ZO ZLATÉHO FONDU SVETOVEJ KINEMATOGRAFIE
A DIEL OCENENÝCH NA MEDZINÁRODNÝCH
FILMOVÝCH FESTIVALOCH

od 6. septembra

V KINÁCH A FILMOVÝCH KLUBOCH / www.asfk.sk

8
7
2 4
x 9 6 3
10 5 1

- 1: **Bohémsky život**
Aki Kaurismäki
- 2: **Čierna mačka, biely kocúr**
Emir Kusturica
- 3: **Čierna Venuša**
Abdellatif Kechiche
- 4: **Hanba**
Steve McQueen
- 5: **Chlapec na bicykli**
Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne
- 6: **Neha**
Martin Šulík
- 7: **Rozchod Nadera a Simin**
Asghar Farhadi
- 8: **Trainspotting**
Danny Boyle
- 9: **V tme**
Agnieszka Holland
- 10: **Život Briana**
Terry Jones
- x: **Upír Nosferatu**
Friedrich W. Murnau

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY A JUBILEÁ

▶ **PROGRAM**

KINA LUMIÈRE

PREDAJ MESAČNÍKA FILM.SK: KNIHKUPECTVÁ / BRATISLAVA ▶ Klapka.sk – predajňa SFÚ (Grösslingová 4,3) ▶ Artforum (Kozia 20)
▶ Moduli – Svet knižky (Obchodná 4) ▶ Prospero – predajňa DÚ (Jakubovo nám. 12) + vätnica VŠMU (Svoradova 2)
FILMOVÉ KUBY ▶ Kino Lumière Bratislava – kino SFÚ (Špitálska 4) ▶ FK – Kino Junior Levice
▶ FK – Kino Strojár Martin ▶ FK – Kino Fontána Piešťany ▶ FK – Naoko Trnava

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE**

ISSN 1335-8286

FILM.SK JE EVIDOVANÝ MK SR POU EV. Č. EV 967/08